

I FELT

Gabrielle Leithaug

TEMA

Kirkens Nødhjelps fasteaksjon

PORTRETT

Tor Valla

Kirkens Nødhjelp

magasinet

KIRKENS NØDHJELP
actalliance

Kirkens Nødhjelp kjemper sammen med mennesker og organisasjoner over hele verden for å avskaffe fattigdom og urettferdighet.

Vi gir nødhjelp i katastrofer og jobber langsiktig for utvikling i lokalsamfunn. For å fjerne årsaker til fattigdom påvirker vi samtidig myndigheter, næringsliv og religiøse ledere til å ta riktige beslutninger.

Kirkens Nødhjelp er en felleskirkeleg diakonal organisasjon for global rettferdighet. Vårt arbeid utføres uten intensjon om å endre menneskers religiøse tilhørighet.

For å sikre effektivitet og skape resultater er Kirkens Nødhjelp medlem av ACT Alliance, en av verdens største humanitære allianser. Alliansen består av kirkelige organisasjoner over hele verden og samarbeider med organisasjoner uavhengig av religiøs forankring.

Kirkens Nødhjelp - Sammen for en rettferdig verden!

Kirkens Nødhjelp-magasinet

Ansvarlig redaktør:

Kommunikasjonssjef Håkon Haugsbø
Redaksjonsleder: Andreas van der Eynden
Kontaktinfo: ane@nca.no

I redaksjonen: Siv Holthe Krogh, Laurie MacGregor, Stefan Storm Larsen, Ingrid Stolpestad, Martin Berge, Jorunn Strand Askeland.

Andre bidragsytere: Paul Jeffrey, Anne-Marie Helland, Arne Grieg Riisnæs, Håkon Haugsbø, Camilla Grøtta, Anja Riiser, Hilina Adebe, Moreblessings Chidause, Gabrielle Leithaug, Tor Valla, Greg Rødland Buick, Jo Straube, Benedicte Naess Hafskjold, Ingrid Kleppenes Verne, Åshild Skare, Ingrid Aas Borge, Mari Fiske Fjalestad, Sigurd Moskvil Thorsen, Øystein Lund, Dag Arne Roum.

Alle landdata er hentet fra siste utgave av FNs "Human Development Report".

Redaksjon avsluttet: 25.02.2014

Grafisk design: Martin Berge

Trykk: JMS Mediasystem

ISSN: 1503-986

Ettertrykk er tillatt når kilde oppgis.

Kirkens Nødhjelp-magasinet utgis fem ganger i året i et opplag på cirka 60 000. Bladet er gratis og sendes til alle givere og støttespillere. Magasinet har lave produksjons- og trykkekostnader og arbeidet støttes av Norad. Ønsker du å motta Kirkens Nødhjelp-magasinet? Send din postadresse til giver@nca.no.

Oppgi dine endringer:

1. Skal du flytte eller endre adresse?
2. Ønsker du Magasinet på e-post istedenfor i postkassen?
3. Får du flere Magasinet til samme husstand, men ønsker bare ett?
Send en e-post eller ring mellom 8.30 og 15.30

Besøksadresse: Bernhard Getz gate 3

Postadresse: Pb 7100, St Olavs Plass, 0130 Oslo

Telefon: 22 09 27 00

E-post: giver@nca.no

Internett: www.kirkensnødhjelp.no

Gavekonto: 1594 22 87248

Kirkens Nødhjelp er medlem i
Innsamlingskontrollen

Norad støtter Kirkens Nødhjelps arbeid for en rettferdig verden

Forsiden: Barn i flyktningleiren Zaatari i Jordan. Krigen i Syria er snart inne i sitt tredje år, og stadig flere sivile må flykte fra hjemmene sine.

Foto: Paul Jeffrey/ACT Alliance

LEDER

Anne-Marie Helland

Generalsekretær i
Kirkens Nødhjelp

NÅR ALT ANNET NYTTER

Katastrofe. Du som støtter Kirkens Nødhjelp er med på å bære en lang tradisjon for humanitært arbeid, og et stort og varig engasjement i Norge. Du bærer også budskapet om håp for de håpløse.

Det er krevende å ta inn over seg all verdens lidelse. Sultkatastrofer, naturkatastrofer, humanitære katastrofer og kriger konkurrerer om vår oppmerksomhet. Det enkleste kan være å snu seg bort, lukke øynene og holde for ørene.

Når ingenting synes å nytte, når alt håp er ute – det er da Kirkens Nødhjelps innsats kan være viktigere enn alt annet.

Tyskland. Vår historie går tilbake til etterkrigsårene, da Europa lå i ruiner. Stør innsats ble mobilisert fra mange kanter, for å hjelpe de sivile i Frankrike, Nederland og Belgia. Men kirkens folk så at nøden kanskje var enda større i det sønderknuste Tyskland. "Menighetspleiernes Landsforbund" vedtok i 1947 å starte en aksjon for nødlidende mennesker i Tyskland. Med tiden ble det også bestemt at kirker i Norge skulle fortsette dette engasjementet. Hjelpeaksjonen fikk navnet Kirkens Nødhjelp.

Syria. Den største humanitære katastrofen siden andre verdenskrig utspiller seg nå, mens du leser

dette. En tredjedel av Syrias befolkning er drevet på desperat flukt fra borgerkrigen. Tallene bak tragedien er kanskje for store til at vi kan forstå. Og så langt for store til at verdenssamfunnet har klart å handle. Men de som har fått ly i kirkene i Syria, de som har fått vann og mat fra Kirkens Nødhjelps partnere i krigssonen, flyktningene i grenseområdene som har fått varme klær og tak over hodet – de kan fortelle at det nytter.

Filippinene. Tyfonen Haiyan dundret inn over land på Filippinene med en ødeleggende kraft verden aldri før hadde sett. 11 millioner mennesker ble rammet, og svært mange av disse ble husløse. Kirkens Nødhjelp var på plass få dager etter at katastrofen inntraff, og vi fortsetter vårt arbeid for å sikre trygt vann og gode sanitærforhold til flere tusen mennesker.

Fasteaksjonen. Gjennombruddet for Kirkens Nødhjelp som bistandsorganisasjon ble hjelpen til de sultrammede i Biafra, Nigeria i 1966. Den årlige satsingen under kirkens fastetid, fasteaksjonen, har blitt arrangert siden den gang. Med din hjelp skal vi fortsette å være der katastrofen rammer. Med din hjelp skal vi fortsette å gi håp til de håpløse.

VI TRENGER DEG – BLI BØSSEBÆRER!

Forberedelsene til årets fasteaksjon pågår for fullt. Over hele landet gjør barn, ungdom, voksne og menigheter seg klare til å gå fra dør til dør for å samle inn penger til arbeidet vårt. Det er vi utrolig stolte av, og ikke minst glade for!

Vil du være med på aksjonen? Vi trenger flere bøssebærere i alle aldre! Kontakt din menighet eller vårt hovedkontor (telefon **22 09 27 00** eller e-post giver@nca.no), så hjelper vi deg! **Tusen takk!**

INNHold | 02 – 2014

2 LEDER

4 VERDEN RUNDT

Se glimt fra Kirkens Nødhjelps arbeid over hele verden.

6 PORTRETT: Tor Valla

I over femten år har han bidratt med sin vannekspertise i verdens verste krigs- og katastrofeområder.

10 TEMA: Kirkens Nødhjelps fasteaksjon

På temasidene i denne utgaven får du vite mer om Kirkens Nødhjelps fasteaksjon, som går av stabelen 6-8. april.

27 I FOKUS: Piratprosjekt i Somalia

I samarbeid med norsk næringsliv og lokale aktører rehabiliterer vi pirater i Puntland. Det gir resultater.

28 I FOKUS: Angola

I 2013 ble Angola rammet av en alvorlig tørke krise. Vi bidrar med rent vann, hygienekunnskap og jordbrukshjelp

30 AKTUELT:

Kampanje

31 AKTUELT:

Changemaker

32 AKTUELT:

Presseklipp

34 AKTUELT:

Communication for Change

36 TETT PÅ: Øystein Lund

Møt årets frivillig i Kirkens Nødhjelp..

38 NORGE RUNDT

Se glimt fra lokale aktiviteter

39 ANDAKT

Av Dag Arne Roum, sokneprest i Strømsgodset menighet.

« 6

PORTRETT

Tor Valla har besøkt noen av verdens verste krigs- og katastrofeområder på oppdrag fra Kirkens Nødhjelp.

14»

HANDLING FORAN ORD

Gabrielle Leithaug ble med Kirkens Nødhjelp til Libanon for å lære mer om krigen i Syria og flyktingenes hverdag.

10»

KIRKENS NØDHJELPS FASTEAKSJON

På temasidene får du vite mer om årets fasteaksjon – både her hjemme og der ute.

Mali:

Julegeitene kommer frem!

■ Er du en av dem som ga bort en geit til jul? Her ser du et bilde fra "operasjon geit" i Kidal, Mali tatt like før nyttår. Prosjektet gikk ut på å kjøpe inn 1000 geiter som blir delt ut til vanskeligstilte kvinner, spesielt kvinnelige eneforsørgere. Geiter er ålreite dyr - de gir nemlig både melk, gjødsel, kjøtt og skinn, og enda flere geiter etter hvert! Tusen takk til alle som har gitt bort geiter til jul - dere gleder mange, både i Mali og andre steder!

Foto: Kirkens Nødhjelp

Norge:

Besøk av den filippinske ambassadøren til Norge

■ Den 14. februar fikk Kirkens Nødhjelp besøk av Den filippinske ambassadøren i Norge, Bayani S. Mercado, og minister Patrick John U. Milando. De to ble mottatt av generalsekretær Anne-Marie Helland, utenlandssjef Eivind Aalborg og Renata Marie Ellingsen fra beredskapsavdelingen. Ambassadør Mercado takket på vegne av det filippinske folk for innsatsen Kirkens Nødhjelp har gjort for de tyfonrammede på Filippinene. Han ba om at beskeden ble overbrakt til alle våre ansatte og vårt utvidede nettverk i Norge som mobiliserer økonomiske ressurser til å finansiere det pågående nødhjelpsarbeidet. Kirkens Nødhjelp takker på vegne av vårt team i Tacloban for muligheten til å få jobbe blant en så imøtekommende og vennlig nasjon. Vi lover å bli til jobben er gjort!

Foto: Laurie MacGregor/Kirkens Nødhjelp

Guatemala:

Nei til amnesti for folkemord!

■ Den 10. mai 2013 ble eks-diktator Efraín Ríos Montt dømt for folkemord i Guatemala. Nå skal Grunnlovsretten som dømte ham avgjøre om Montt kan få amnesti og gå fri, på tross av at Amnestiloven ikke omfatter alvorlige krigsforbrytelser som folkemord og bortføring. Montt sin regjeringstid regnes som den blodigste av landets 36 år lange borgerkrig. Krigen førte til at 200 000 ble drept, 45 000 bortført og 1,5 million drevet på flukt. - Det er en krenkelse av Guatemalas folk, av kvinnene, og av alle de overlevende etter krigen hvis Ríos Montt innvilges amnesti og går fri. Sårene kan ikke leges før en oppnår rettferdighet, uttrykker en bekymret Feliciano på vegne av CONAVIGUA (den Nasjonale Koordineringen av Enker i Guatemala), en av Kirkens Nødhjelp sine partnere. Montt var tiltalt for å ha stått bak massakrer av 1771 sivile mellom 1982 og 1983. Under rettsaken delte over 100 vitner rystende historier om drap, tortur, bortføringer, brente landsbyer, og seksuelle overgrep mot kvinner. Bevisene var overveldende, men 10 dager etter at dommen ble felt, ble den annullert på grunn av klager på rettsprosessen.

Foto: Kirkens Nødhjelp

Sør-Afrika:

Vellykket Alternative Mining Indaba

■ Den femte Alternative Mining Indaba er en konferanse hvor sivilsamfunnsaktører fokuserer på å få myndigheter og multinasjonale selskaper til å sette mennesker foran profitt. Konferansen ble arrangert fra 4. til 6. februar i Cape Town, Sør-Afrika. Dagen før konferansen mistet 8 gruvearbeidere livet i Harmony Gold-gruven, og en kvinne mistet livet i Grootvlei-gruven i Sør-Afrika. På konferansen diskuterte sivilsamfunns-, trosbaserte- og tverr-afrikanske organisasjoner, fagbevegelse, media, internasjonale partnere, og lokalsamfunn utviklingen innenfor utvinningsindustrien. Deltakerne er bekymret over profittjaget fra multinasjonale selskaper som koster menneskeliv og ødelegger miljøet. Lokal medbestemmelsesrett, gruvedrift, sosial beskyttelse og ulovlig kapitalflukt i olje-, gass- og skogsektoren var noen av temaene på konferansen. Alternative Mining Indaba arrangeres parallelt med den offisielle Mining Indaba i Cape Town, hvor kun gruveselskapene, investorene og myndighetene har adgang, ettersom den høye deltakeravgiften gjør at få organisasjoner fra sivilsamfunnet har råd til å delta.

Foto: Moreblessings Chidause/Kirkens Nødhjelp

SAMMEN FOR EN RETTFERDIG VERDEN

STØTT ALT VÅRT ARBEID!
Benytt konto
1594.2287248

DR Kongo:
Dorcas hus på motefestival i Oslo

Da motefestivalen Oslo Trend ble arrangert i Oslo fra 2.-9. februar, var det mer enn mote og trend i den norske hovedstaden som stod på agendaen. En av dagene ble viet til Project Congo, som er et samarbeid mellom Fam Irvoll, Initiativ for Etisk Handel (IEH), Oslo Trend og Kirkens Nødhjelp. Målet er å samle inn penger til støtte for kvinnesenteret Dorcas Hus i DR Kongo. Senteret, som Kirkens Nødhjelp har et langvarig samarbeid med, tilbyr kvinnene hjelp til å komme seg tilbake til hverdagen, traumebehandling og tilbud om ulike kurs — alt fra lese- og skrivekurs til opplæring i søm. Et mål er også at syerskene ved kvinnesenteret kan lage klær som vil kunne vises på noen av Europas store moteuker i framtiden. Fam Irvoll og Oslo Trend brukte også anledningen til å sette situasjonen i DR Kongo og etisk handel i moteindustrien på agendaen. Kirkens Nødhjelp, Fam Irvoll og Oslo Trend takker artister og modeller som stilte opp gratis, og gjør Project Congo mulig. Du kan støtte Project Congo ved å sende SMS med kodeord GAVE PROJECTCONGO til 2468 (200,-)

Foto: Camilla Grøtta/Kirkens Nødhjelp

Filippinene:
Toaletter til folket!

Denne glade gjengen feirer at nok en latrine er satt opp i San Fernando, øst for Basey på Filippinene. Skikkelige toalettforhold er livsviktig i en katastrofesituasjon. Derfor er dette en viktig del av vårt arbeid etter tyfonen Haiyan. Støtt innsatsen vår på Filippinene! Send sms med kodeord NØDHJELP til 2468 (200,-)

Foto: Anja Riser/Kirkens Nødhjelp

Etiopia:
Stopp kjønnslemlestelse!

I dag står 30 millioner jenter under 15 år i fare for å bli omskåret, mens hele 125 millioner kvinner allerede er utsatt for kjønnslemlestelse. Dette vil vi ha en slutt på! Den 6. februar markerte vi den internasjonale dagen for kjønnslemlestelse.

I Etiopia har Kirkens Nødhjelp og partnere jobbet mot skikken i over 10 år. Det har gitt resultater. I byen Kembatta har Kirkens Nødhjelps partner KMG bidratt til at holdninger har endret seg. Lokalsamfunn har i fellesskap besluttet å stoppe med praksisen, her er flertallet av jentene nå ikke omskåret. På bildet ser vi en jentegjeng som sier klart nei til omskjæring.

Foto: Hilina Adebte/Kirkens Nødhjelp

Syria:
Bistår evakuering

Organisasjonen IOCC bidrar med medisinsk bistand og evakueringer i den krigsrammede byen Homs. Siden februar 2012 har organisasjonen bidratt med humanitær bistand til sivile i borgerkrigsrammede Syria. I februar assisterte IOCC, sammen med organisasjonen GOPA (Greek Orthodox Patriarchate of Antioch and All the East), evakueringen av syriske sivile under en lokal våpenhvile i byen Homs, forhandlet fram ved hjelp av FN. Blant de evakuerte var ti ungdommer som ble brakt til nærmeste medisinske klinikk for å få nødvendige vaksiner og medisinsk assistanse. Ungdommene fikk også utdelt mat, klær, sko, tepper og hygieneartikler.

Situasjonen i Syria regnes for å være en av de verste humanitære krisene i historien, og siden mars 2011 er mer enn 100 000 mennesker drept i konflikten. IOCC er en av få internasjonale ikke-statlige organisasjoner som jobber i Syria for å assistere krigsrammede og mennesker som er internt fordrevne som en følge av borgerkrigen. Siden 2012 har organisasjonen bidratt med hjelp til nesten en million krigsrammede i Syria.

Foto: IOCC/GOPA

VANNMANNEN

I over femten år har han bidratt med sin vannekspertise i verdens verste krigs- og katastrofeområder. - Det medieskaptet bildet av hjelpetrengende som sitter på bakken og bare venter på almisser er alt annet enn virkeligheten, sier Tor Valla (47) i Kirkens Nødhjelps beredskapsgruppe.

TEKST: Arne Grieg Riisnæs/Kirkens Nødhjelp **FOTO:** Hege Opseth/Bent Simonsen/Kirkens Nødhjelp.

Syría, Kosovo, Afghanistan, Darfur, Irak, Filippinene, El Salvador, Pakistan, Libya, Malawi. Land og landområder som gir assosiasjoner til naturkatastrofer og krig. Til ufattelige menneskelige lidelser og død, slik vi kjenner den fra avisoppslag og TV-reportasjer. For en av de virkelige veteranene i Kirkens Nødhjelps beredskapsgruppe er dette imidlertid en ufullstendig liste over førstehåndsførelser - og jobb.

- I ekstreme situasjoner, der mennesker har opplevd de grusomste ting, og mange frykter for sine liv, slutter jeg aldri å la meg imponere av den styrken de makter å hente frem. En styrke og enorm vilje til å komme seg ut av elendigheten og tilbake til et noenlunde normalt liv, sier Tor Valla.

VANN PÅ VALLA

Vel femten år er gått siden han meldte seg på beredskapskurs i regi av Kirkens Nødhjelp. Inspirert av en kompis som allerede var med, tenkte vanningeniøren fra NTH at dette også kunne være noe for ham.

- For meg handlet det i grunn mye om tilfeldigheter. Da jeg gikk på NTH, tok en av dem jeg bodde i kollektiv med diplomoppgaven sin på vann i Nepal. Hun kom hjem med flotte lysbilder og historier, og jeg bestemte meg for å gjøre det samme.

Etter å ha fullført sin feltoppgave som besto i å finne lokale løsninger for vann og sanitær i Kathmandu, gikk veien til noen år i et konsulentfirma med internasjonalt fokus. Som en indirekte konsekvens av at Norad på denne tiden endret sin profil og ikke lenger satset på norske eksperter ute, ble det imidlertid ikke så mye av reisevirksomheten han først ble forespeilet. Inngangen kom gjennom Kirkens Nødhjelp. To uker etter fullført beredskapskurs ble Valla sendt til Kosovo. Den første kontrakten på seks måneder skulle vise seg å bli starten på de første femten år som nødhjelper.

- Jeg satt plutselig i store FN-møter og fikk sjokk av den uendelige mengden forkortelser og terminologier

jeg ikke ante hva var. Valla lærte seg imidlertid fort "stammespråket", og med streng beskjed fra hovedkontoret om å si "ja til alt", tok han på seg koordinering av arbeidet med å renke de mange brønnene for døde kroppar. Dette mens serbiske hus sto i flammer rundt ham.

- Hvordan opplevde du som fersking å stå midt i dette?

- Da, i likhet med senere, hadde jeg vel mest fokus på å stole på omgivelsene, være fleksibel og gjøre det beste ut av situasjonen, sier Valla. Som ikke helt uventet blir beskrevet som "en som beholder roen og får ting til å skje" av en kollega som kjenner vannmannen godt fra felten.

BOMBEBEGN OVER IRAK

Da situasjonen i Irak for alvor begynte å fylle nyhetssendingene i 2003, hadde Kirkens Nødhjelp flere års arbeid i landet bak seg. Trusselen om angrep fra USA og dets allierte ble på nyåret overhengende, og utlendingene flyktet for fote. En av de aller siste som bestilte billett ut var Valla. Det som skulle bli en grei retur, ble imidlertid toppsak i så godt som alle norske medier: "ARRESTERT: Norsk hjelpearbeider fanget da han skulle forlate Irak." Årsaken var angivelig at han hadde med seg en større pengesum som han ikke kunne dokumentere for. I virkeligheten var dette kassabeholdningen fra Kirkens Nødhjelps kontor som ble tatt ut all den tid landet sto på randen av krig.

- Syv journalister og jeg ble stoppet like før grensen til Jordan. Vi ble arrestert og fraktet den lange veien tilbake til en politistasjon noen mil vest for Bagdad. Etter en natt i fengsel, mange og lange avhør, ble jeg som den eneste i gruppen sluppet fri takket være iherdig innsats fra en norsk konsul som bisto meg, sier Valla. Som samtidig med at han fylte nyhetssendingene her hjemme, igjen kunne sette kursen mot grensen. På veien dit falt de første bombene. Taxisjåføren han brukte hadde imidlertid ikke dårligere tid enn at han

to ganger stoppet og stilte seg i lange bensinkøer for å være sikker på å ha full tank før han kjørte inn i Jordan. Bensinen var på det tidspunktet gratis i Irak.

- Der og da ønsket jeg jo veldig at han bare skulle kjøre på det han kunne. Men vi kom oss helskinnet over grensen, sier Valla og smiler. Tilbake i Norge ventet en hærsnkare journalister og gjesteopptreden på Skavlan. Det få imidlertid visste var at Valla fem dager senere satte seg på flyet tilbake til det da krigsherjede landet.

- Mange ville kanskje mene at det var ren og skjær galskap?

- Jeg opplevde det mer som en fotballspiller som blir sittende på benken å se på de andre spille. Behovet for vann var enormt, og våre lokale medarbeidere var i full sving med arbeidet. Jeg ville heller være der og fortsette jobben.

MEDIESKAPT VIRKELIGHET

Vanningeniøren fra Hønefoss forteller rolig og lavt. Hoster og drikker en slurk kaffe. Knapt en uke etter at han kom tilbake fra flere måneders jobb i det tyfonherjede Filippinene pakker han igjen sekken. Denne gangen med kurs for Sør-Sudan. Sammen med flere kolleger i beredskapsgruppen skal han kartlegge behovene for hjelp til internt fordrevne i de nordre delene av landet.

- Jeg var der i 2010, og det er vondt å vite at folk som begynte å få tro på fremtiden nå igjen er på flukt. Jeg håper at vi rimelig raskt kan starte opp for å sikre vannforsyning og sanitære løsninger, sier Valla. Og bøyer seg fremover i stolen.

- Rent vann er naturlig nok livsviktig. Men i nødhjelpssituasjoner er det vel så viktig å sørge for latriner, samt å lære folk viktigheten av å vaske seg med

såpe etter at de har gjort sitt fornødne. Kombinasjonen av disse tre tiltakene er helt avgjørende for å unngå sykdommer og epidemier og hva Kirkens Nødhjelp for eksempel gjør i dag på Filippinene, sier Valla og forteller varmt og lenge om filippinernes eget pågangsmot.

- Det overrasker meg stadig at mange tror at mennesker i katastrofesituasjoner blir apatiske mottakere av bistand. At de setter seg ned på bakken og bare venter på almisser. Dette er et bilde som media dessverre er flink til å bygge opp om. Virkeligheten slik jeg møter den er at slike situasjoner i overveldende stor grad lokker frem livsviljen og verdigheten i folk. Jeg har sett det så mange ganger, og det gjør alltid sterkt inntrykk.

TOR OG ANGELINA

Årets TV-aksjon går til Kirkens Nødhjelp. At temaet er vann er Valla ikke uventet glad for.

- De programmene og aktivitetene som de innsamlede midlene skal gå til vil gi langsiktig effekt og være bærekraftige. Organisasjonen vil kunne videreføre allerede eksisterende arbeid og igangsette nytt. Med den kompetansen og erfaringen Kirkens Nødhjelp sitter på, er jeg overbevist om at pengene vil bety en reell forskjell for folks helse i mange deler av verden, i mange år fremover, sier Valla, og trekker fram det han mener er unikt ved organisasjonen han jobber for.

- Jeg har sett og ser det arbeidet Kirkens Nødhjelp gjør ute i verden. Det å jobbe med lokale partnere og kirker på grasrota er udiskutabelt effektivt. Og filosofien forplanter seg. Se for eksempel på et par av de beste ministrenesom har sittet i Kabul de senere år - de har sin fortid i Kirkens Nødhjelp. Eller se på han som i dag er øverste sjef for vannverket i Kosovo, også

Tor Valla møtte nylig utenriksminister Børge Brende på Filippinene. Han besøkte et av vannprosjektene til Kirkens Nødhjelp på sin reise i landet.

FOTO: Arne Grieg Riisnæs/Kirkens Nødhjelp

Tor Valla har tatt en rekke oppdrag for Kirkens Nødhjelp. Her fra en vannpost i Tsjad.

FOTO: Hege Opseth/Kirkens Nødhjelp

han har sin erfaring fra å jobbe i Kirkens Nødhjelp.

Valla hoster igjen og putter en Strepils i munnen. I mellomtiden tenker vi et øyeblikk på hans profilbilde på Facebook. Ved siden av en svett hjelpearbeider står en ikke helt ukjent skuespillerinne.

- He-he. Jeg møtte Angelina Jolie da hun kom som ambassadør for UNHCR til Tsjad i 2004. Hun besøkte en av flyktningleirene våre, og jeg viste henne rundt. Hun hadde beina på jorda, var interessert og stilte gode spørsmål. Man kan mene hva man vil, men hennes rolle som ambassadør for FN gir god og viktig oppmerksomhet for katastrofeområdene hun besøker. Det eneste som var litt synd var at hun kom rett fra sin første filminnspilling med Brad Pitt. Jeg ble dessverre utkonkurrert der, men tok det med fatning.

REN TORTUR

Man skulle kanskje tro at en som i tillegg til sin vanlige jobb i Vann- og avløpsetaten i Oslo kommune til stadighet er på oppdrag verden rundt for

Kirkens Nødhjelp har et visst behov for å legge beina på bordet i hjemmets lune hi mellom slagene. Så ikke for Tor Valla. Så snart den minste anledning byr seg, sitter han på flyet, og gjerne på vei til klodens mest avsidesliggende strøk. Intet mindre enn 113 land har det så langt blitt.

Og gjerne med sykkelen sin i bagasjen. Med den har han blant annet tråkket seg gjennom store deler av Latin-Amerika og Asia.

- For tiden tar jeg de landene som er litt vanskelige å reise til, de siste har vært Nord-Korea, Myanmar og Iran. Også sparer jeg heller de litt enklere landene til viljen og helsa er litt labrere. Med sykkel opplever man så uendelig mye mer. Når jeg hopper av den, svett og sliten, møter jeg folk mye mer på likefot. Jeg sitter på kafèer hvor det aldri før har vært en turist, sier Valla og ser med ett litt drømmende ut.

- Du kunne ikke for en gangs skyld tenkt deg en avslappende pakketur til Mallorca?

- Det hadde vært helt forferdelig. Ren tortur.

TOR VALLA (47)

- Født og oppvokst på Hønefoss, bor i Oslo
- Utdannet vanningeniør fra NTH
- Ingeniør i Vann- og avløpsetaten i Oslo kommune
- Medlem av Kirkens Nødhjelps beredskapsgruppe siden 1999

På Filippinene har Kirkens Nødhjelp sikret rent vann til over 25 000 mennesker. Her i munter passiar med en lokal partner.

FOTO: Arne Grieg
Riisnæs/Kirkens
Nødhjelp

KIRKENS NØDHJELPS FASTEAKSJON

**SAMMEN
FORANDRE**

6.-8. april 2014

Kirkens Nødhjelps fasteaksjon

Når katastrofen rammer, er vi der. Takket være deg – og mange mange andre. I årets fasteaksjon setter vi fokus på noen av dem som gjør det mulig å forandre verden.

FOTO: Erlend Angelo/Kirkens Nødhjelp.

Det skjer plutselig. En tyfon blir litt sterkere enn først antatt. En demonstrasjon sprer seg. Sjøen hiver seg opp mer enn den pleier. Et autoritært regime tar det siste skrittet som får begeret til å flyte over. Så smeller det. Ingen kan forutse katastrofen, minst av alt dem som har lite, og som ikke er rustet for å håndtere den. Derfor er katastrofearbeid noe av det viktigste vi gjør. I årets fasteaksjon fokuserer vi på dette – spesielt på situasjonen i Syria. På de neste sidene får du møte noen av dem som er rammet – og noen av dem som prøver å hjelpe dem.

FORBILDENE

Det må mange mennesker til når verden skal forandres. Fra artist Gabrielle Leithaug som forteller om sine opplevelser i flyktningleirene i Libanon, til radioaktivist Ezra Randy i Nairobis slum. Fra den syriskfødte medisinstudenten som hjelper barn i flyktningleire med å overleve de første, kritiske månedene til den syriske moren som gjør alt hun kan i en desperat situasjon. Og til oss her hjemme, som går med bøsse, gir penger, signerer underskriftskampanjer og sprer ordet.

Vi er alle forbilder når vi engasjerer oss i fasteaksjonen – alle gjør sin skjerv. Vi er stolte av at aksjonen har så lange, solide tradisjoner, og av at menighetene år etter år gjør en kjempejobb for at vi skal nå dem som trenger det mest.

HISTORIEN

Kirkens Nødhjelps fasteaksjon ble først arrangert for nøyaktig 47 år siden, i 1967, under navnet "Brød for Verden" – et navn som vekker minner hos mange fremdeles. Navnet ble skiftet til fasteaksjonen først i 2003, men målet for aksjonen har alltid vært det

samme; å gi menighetene muligheten til å bruke fastetiden som en arena for internasjonal diakoni og samle inn penger til dem som trenger det mest i verden.

I dag er de små pappbøssene fra den gang fremdeles i bruk. Men mot midten av 1980-tallet ble aksjonen kraftig forsterket ettersom konfirmanter fikk som oppgave i konfirmasjonstiden å gå fra dør til dør med innsamlingsbøsser. Dette flyttet aksjonen ut av hjemmet og inn i gatebildet. Synligheten dette medførte hadde også sine konsekvenser for innsamlingsresultatet. Aksjonen vokste i omfang.

I dag går om lag 40 000 konfirmanter fra over 1200 menigheter med bøsse for Kirkens Nødhjelps fasteaksjon, og det samles inn over 30 millioner kroner hvert år. Selv om Kirkens Nødhjelps ansatte bidrar når det trengs, er det først og fremst flere tusen frivillige fra menigheter over hele Norge som står for gjennomføringen, representert ved Den norske kirke, Metodistkirken, Det norske Baptistsamfunn, Den Evangelisk-Lutherske Frikirke og Sjømannskirken.

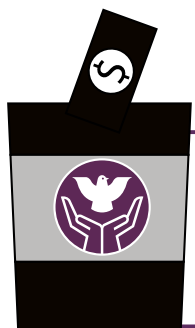
BLI MED!

I år er vi i Kirkens Nødhjelp så heldige at vi også skal arrangere TV-aksjonen. Årets aksjon handler om vann – rent, livsviktig vann. Det finnes mange gode ting å engasjere seg for. Vi håper årets fasteaksjon blir den beste vi noensinne har hatt, og vi håper mange av dere vil være med oss inn i TV-aksjonen når høsten kommer. Det er deres langvarige og inspirerende engasjement som gjør at vi kan fortsette arbeidet vårt – år etter år. 2014 blir helt spesielt, og det blir helt sikkert fantastisk.

Vi er glade for at akkurat DU er med!

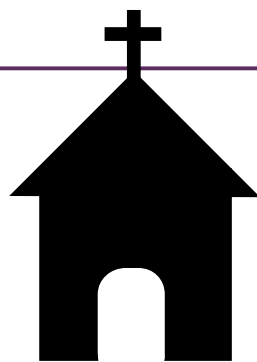
Fasteaksjonen i tall

Alle disse menighetene som går med bøsse, visste du at de er selve fasteaksjonen? Her finner du noen nøkkeltall i forbindelse med den store dugnaden som Norges kirkesamfunn er med på denne våren.

Plastbøsser til bruk dør-til-dør:

40 000

Menigheter som er med:

1194

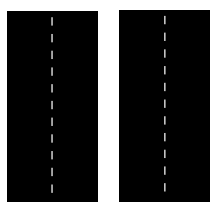
Antall SMS-er sendt i 2013:

2229

Lilla fastebøsser til bruk i hjemmet:

21 090

Antall roder tilsammen:

75 000

Innsamlede midler 2013:

30,3 MILL

Antall bedrifter som støtter aksjonen:

60

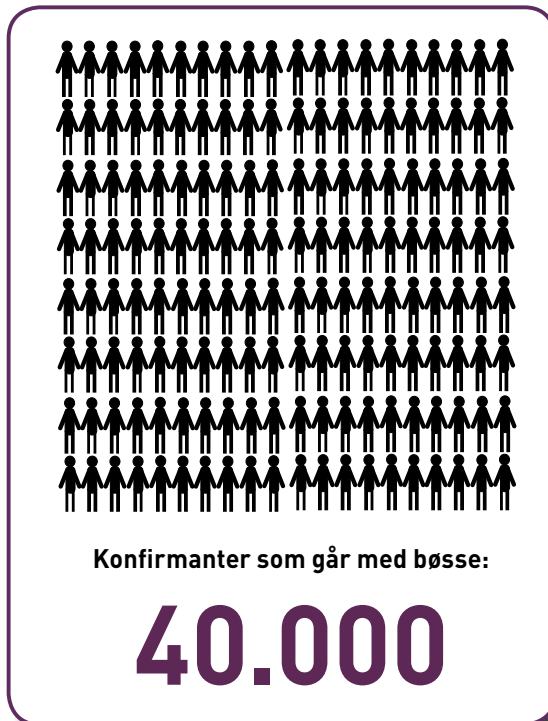
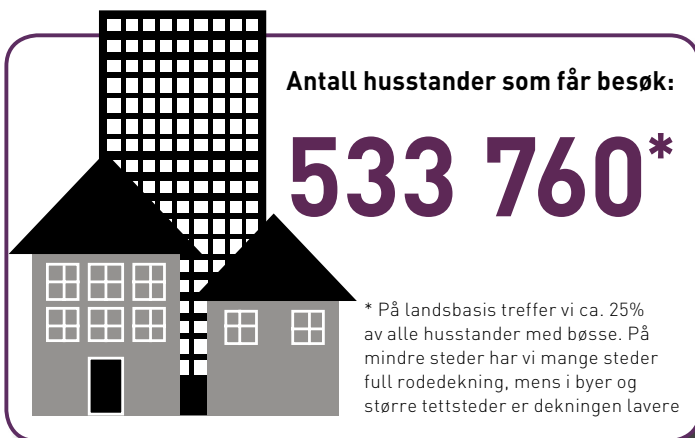
Innsamlede midler totalt siden 1967:

666 467 058

Lengde på roder gått i km:

38.578

#fasteaksjonen #sammenforandre @kirkensnodhjelp

HANDLING FORAN ORD

Syria

Befolkning:

22,5 millioner

Hovedstad: Damaskus

Språk: Arabisk

Forventet levealder: 74,9 år

Fattigdom: 11,9 % lever under fattigdomsgrensen

Utdanning: 11 år

Aktuelt: Krigen i Syria er snart inne i sitt tredje år. Den har skapt en regional krise og enorme flyktningstrømmer til omkringliggende land.

- Folk trenger en øyeåpner. Syria er ikke langt unna Norge, og vi må bidra til at mennesker kobles sammen. Folk i Norge må våkne og bidra til å hjelpe syriske sivile! Artist Gabrielle Leithaug er Kirkens Nødhjelp-ambassadør. I februar var hun på sitt første feltbesøk. Turen gikk til Libanon for å møte syriske flyktninger, som stadig strømmer inn i det lille landet. >>

TEKST: Andreas van der Eynden FOTO: Greg Rødland Buick/Kirkens Nødhjelp

1. Kvaliteten på vannet i leirene er svært dårlig. Det vil IOCC og Kirkens Nødhjelp gjøre noe med.

2. Besøk i leiren viste seg å være noe av en attraksjon. Barna ble med hvor enn vi bevegde oss.

Gabrielle Leithaug (29)

- Artist og komponist. Lanserte sin første singel, "Ring meg" i 2011. Nådde førsteplass på VG-lista og iTunes og solgte til åtte ganger platina.
- "Ring meg" ble nominert til spellemannsprisen i 2011 i kategorien "årets hit".
- Slapp debutalbumet "Mildt sagt" den 2. mars 2012. Ble med dette nominert til spellemannsprisen i kategorien "årets nykommer".
- Andrealbumet "Nattergal – kapittel 1" kom i september 2013.
- Spiller i disse dager inn sitt tredje album, "Nattergal – kapittel 2", som forventes sluppet våren 2014.
- Er Kirkens Nødhjelp-ambassadør.

Beirut er et annet sted. Men allikevel i nabolaget. Libanon er hard rammet av den pågående konflikten i Syria – på mange måter. En av dem er den enorme mengden flyktninger som stadig strømmer inn i landet. I årets fasteaksjon setter vi fokus på nettopp dette – situasjonen til mennesker som brått rammes av det utenkelige, i dette tilfellet av en krig som begynner brått og ikke vil ta slutt. Både for å vise at det finnes enorme behov like over Europas dørstokk. For å vise at dette er mennesker som deg og meg. Og for å vise at det nytter.

FØRSTEREIS SOM AMBASSADØR

Gabrielle Leithaug er et velkjent navn i norsk offentlighet. Musikeren og komponisten er to ganger nominert til spellemannspris, og har sluppet flere populære album og singler. Hun hadde et ønske om å reise ut for å se, for å lære. For å hjelpe folk hjemme i Norge å åpne øynene for en krise av enorme dimensjoner, en krise som står i fare for å destabilisere en hel region, og som skaper enorme menneskelige lidelser.

- Jeg tror min første reise som ambassadør for Kirkens Nødhjelp vil gjøre inntrykk av en annen dimensjon. De neste dagene vil bestå av oppdateringer om situasjonen her, turer i felt, og informasjon om hvordan vi kan hjelpe til i katastrofen. Disse menneskene gjennomgår ting vi aldri vil kunne begripe. Det er tid for å våkne opp og ta affære, sier hun på forhånd. Hun fikk rett.

***

Vi lander i Beirut om natten. Kjøres gjennom tomme gater. Ser soldater. Kjenner at vi er et annet sted. Litt

usikre på hva som venter oss neste morgen, tar vi til oss de timene med søvn vi får.

IOCC (International Orthodox Christian Charities - den ortodokse kirkens nødhjelp) er vår partner i Libanon. På deres kontor får vi grundige innføringer i arbeidet som gjøres, vi blir presentert for stedene vi skal se de følgende dagene, og blir satt inn i sikkerhetssituasjonen i Beirut og Bekaa-dalen. Vi treffer en engasjert og profesjonell gjeng – her er libanesere, syrere, amerikanere og nordmenn i skjønn forening. Og alle brenner de for det samme: den pågående katastrofen i Syria, og de fortvilte skjebnene til flyktningene utenfor og de sivile inne i Syria.

ARBEID PÅ BAKKEN

Arbeidet for og med de syriske flyktningene er omfattende og mangfoldig. Bekaa-dalen, øst for Beirut, huser tusenvis av flyktninger, de fleste av dem bosatt i svært enkle kår. Folk bor i kalde, trekkfulle telt, i uferdige hus, på byggeplasser – hvor enn de kan finne ly for elementene. Vann-, toalett- og hygieneløsninger er enkle, kapasiteten liten. Barn blir syke og feil- eller underernærte av skittent vann og dårlig mat. Jaget etter mat, penger og jobb er konstant. Det er kaldt om natten, og intet brensel. Det dreier seg om helt elementære, men samtidig enorme behov – for en stor mengde mennesker.

Kirkens Nødhjelp arbeider både inne i og utenfor Syria. Vår partner i Libanon, IOCC, driver målrettet arbeid mot barn og mødre, deler ut hygieneutstyr, tilbyr legehjelp og behandling på klinikk, og vurderer fortløpende hvordan situasjonen til flyktningene kan forbedres. Om kort tid skal IOCC i gang med et større vann-, sanitær-, og hygieneprosjekt for å sikre rent

3

3. Barna vet ikke hva som står foran dem. Selv om forholdene er vanskelige, er de fortsatt barn, og leker, smiler og ler.

4

4. Mirvat er kanskje flyktning, men først og fremst er hun mamma. Hun holder motet oppe.

og trygt drikkevann til mange av flyktningene. Prosjektet finansieres av Kirkens Nødhjelp.

FORGRENINGER TIL LIBANON

Situasjonen i Libanon har blitt langt vanskeligere i løpet av den snart tre år gamle krigen i Syria. Flyktningstrømmen ser ikke ut til å ha noen ende. Når vi besøker Libanon finnes det over en million registrerte flyktninger, og anslagene tilsier at det finnes minst et par hundre tusen til innenfor Libanons grenser. Tar man med i betraktningen at Libanon har en befolkning på snau fem millioner, forstår man at dette er en enorm belastning. I tillegg er Libanon bare litt større enn Aust-Agder i geografisk utstrekning. Økonomien går tregt, det er kniving om arbeidsplassene – en kniving også flyktningene deltar i – og infrastrukturen er mangelfull. Dette fører til gnisninger mellom lokalbefolkning og flyktninger, som bidrar til å forverre situasjonen.

- Det må være en forferdelig situasjon å befinne seg i. For det første er det vanskelig for Libanon å ta imot alle disse flyktningene. Hvor mange tar Norge? Tusen? Det er ganske sykt å tenke på – dette lille landet her. Og det å ikke føle seg ønsket oppi det hele, det må være fryktelig vanskelig. Det er viktig at vi kan vise dem at de fortsatt er medmennesker for oss, at de fremdeles er verdifulle og at de fremdeles fortjener den hjelpen som alle mennesker fortjener, kommenterer Gabrielle etter et sterkt møte i en av leirene.

Libanon har i tillegg blitt dratt inn i det regionale politiske spillet via Hizbollah, som gir sin politiske og militære støtte til Assad-regimet i Damaskus. Dette fører til hevnaksjoner fra opposisjonsgrupper som ønsker Assad styrtet, som gir seg utslag i regelmessige bombingene av politiske mål i Beirut. I løpet av de få dagene vi befinner oss i landet oppdages to bilbomber, samt et rakettbatteri rettet mot Beirut. Heldigvis gikk ingen av dem av. Denne gangen.

FØRSTEINTRYKK

Man kan forberede seg så mye man vil. Se på TV, lese, Google, snakke, spørre og grave. Men ingenting gjør en helt forberedt på det første møtet med en flyktningleir. I det bilen stopper, blir vi møtt av en gjeng med barn. De ser glade og nysgjerrige ut – men mange av dem er i litt medtatt forfatning. Det hostes og harkes, kløs og snufses. I det vi går inn i teltleiren, ser vi noe av grunnen. Bakken er gjørmete. Vi ser ett ensomt toalett og en skitten bekk. Teltene er laget av papp, strie, presenninger og bølgeblikk over et enkelt reisverk. Noe av

materialet er merket med organisasjonslogoer. Annet er åpenbart funnet. Små lappverk, bygget for å etterlikne et hjem som enten er utilgjengelig eller ikke finnes lenger.

Vi følger Jennifer, Marya, Benedicte, Ryan og Raba fra IOCC på en runde i leiren. De kjenner disse menneskene, holder kontakten. Noen har klager eller bekymringer, andre vil at de skal undersøke barna. Noen melder inn ønsker, andre forteller om situasjonen sin.

Gabrielle prøver å sette ord på det første møtet med en teltleir:

- Hvor skal jeg begynne? Jeg så seksti telt. Seksti av ekstremt mange. Det første som slo meg var kanskje det at folk kan bo sånn, at det faktisk går an å leve på denne måten. Og hvordan dagene går, i et vakuum, i ingenting, egentlig. Og likevel holder de ut. Det er noe av det som har satt ting veldig i perspektiv for meg.

Flyktningene gjør det de kan, med svært begrensede midler.

- De prøver å få det til med de små tingene de har – det skitne vannet de har funnet frem til, for eksempel – de klarer å lage noe av det. Og de kan jo ikke legge seg ned for å dø heller, mange av dem har barn de skal forsørge, og de klynger seg til det ørlille håpet om at de en dag skal få komme tilbake til landet sitt.

Vi blir invitert inn i teltet til Mirvat. Vi takker ja.

MIRVAT

Mirvat er 32 år gammel, og har åtte barn. Nå bor hun i en teltleir i Bekaa-dalen. Hele familien er samlet i et beskjedent telt på omtrent 15 kvadratmeter. Også dette teltet er et forsøk på et hjem – forsøksvis rent, forsøksvis hjemmekoselig.

- Her bor de. Her sover de, her spiser de og her lever de hver eneste dag. På dette arealet her. De har bygget et hjem med det de har – de holder det rent og ryddig. Med tanke på hvordan det ser ut utenfor her, er det ganske utrolig. Jeg tror det handler om en verdighet som fortsatt er der. Den tar de vare på.

Mirvat introduserer Gabrielle for sin yngste datter, Shrouk. Hun er åtte måneder gammel, men ser nærmest ut som en nyfødt. Hun lider av alvorlig underernæring, og veier tre og et halvt kilo – like mye som en sunn, nyfødt baby. IOCC har fulgt henne en stund, håper å redde henne. Hun ser bedre ut enn sist, sier de. Men er fortsatt langt fra så sunn hun bør være. Et bitte lite liv – Shrouk er helt til stede. Hun leker med Gabrielle, smiler, griper etter alt i nærheten, vil være med. Mirvat forteller at hun gråter om natten, er redd for at datteren skal dø. Allikevel smiler hun, byr oss på te. Holder et moderlig oppsyn

Libanon

Befolkning:

4,8 millioner

Hovedstad: Beirut

Språk: Arabisk og fransk

Forventet levealder: 72,6 år

Fattigdom: 28 % lever under fattigdomsgrensen

Utdanning: 5,6 år

Aktuelt: Libanon har tatt imot over en million flyktninger fra Syria..

med barna. Hun er kanskje flyktning, men mest av alt er hun mamma.

Møtet gjør et voldsomt inntrykk, setter alt i perspektiv.

- Det går ikke an, det går ikke an å forklare det... det er veldig spesielt. Jeg håper bare at jeg kan huske dette øyeblikket som det er akkurat nå, for da er det lettere for meg å formidle det videre når jeg kommer hjem. For dette skal ikke bare være et øyeblikk som vi har sammen her. Det er viktig at vi får tatt det videre. For dette er virkelig gode mennesker. Og lykkelige barn. Som ikke aner hva de står foran i det hele tatt.

Shrouk leker med broren sin. De ler. Lyset står skrått inn i teltet gjennom en rosa presenning, trukket over et enkelt reisverk og biter av papp.

ET MYLDER AV SKJEBNER

I løpet av dagene vi tilbringer i Bekaa-dalen møter vi mange skjebner. Mirvat er en av dem. Det mest overveldende er kanskje hvor mange de er. Det titter nysgjerrige øyne frem fra de mest usannsynlige steder. Og overalt hvor vi går møtes vi av smil, gjestfrihet, vennlighet.

I et uferdig betongbygg møter vi Zora. Hun er 20 år gammel, og bor sammen med slektninger. I et betongskall. Også dette innredet etter beste evne. Det er isende kaldt, veggene suger varmen ut av en. Det er ovenn stående i rommet. Tom for skikkelig brensel. På verandaen ligger noen utgatte sko, kvister, søppel. Det skal brennes når det blir skikkelig kaldt.

Som de andre møter Zora oss vennlig, inviterer oss inn. Vi får kruttsterk kaffe i fingerbølkopper.

Hun forteller om mannen sin. Som hun ikke har hørt fra på månedsvis. Som er ett eller annet sted inne i Syria. Levende eller død. Hun smiler, men øynene hennes er uendelig trette. Noen kommenterer den pene kjolen hun har på.

- Vil du ha den? Klær er ikke viktige lenger, svarer hun. De slitne øynene beskriver det ubeskrivelige.

Hun ønsker ikke annet enn at krigen skal ta slutt. Hun unnviker spørsmål om fortid og framtid – som flere av de andre vi møter. De kan ikke se noen av delene lenger. Alt som er, er her og nå.

Jennifer, som er libaneser og jobber i IOCC, forteller Zora sin egen historie:

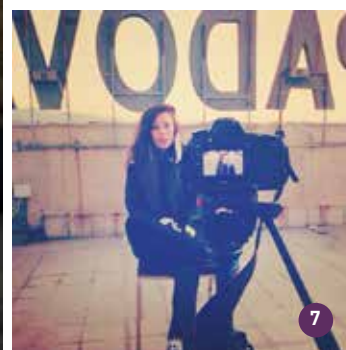
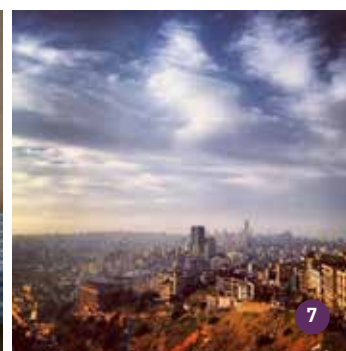
- Jeg vokste opp i bomberegnet selv. Jeg ante ikke at ting kunne bli bra eller normalt igjen. To år senere kunne jeg vende tilbake til hjemmet mitt.

Nå er situasjonen speilvendt. Jennifer vet noe om hva flyktningene går gjennom. Nå forsøker hun å tenne gnisten igjen, gi håp.

Vi forlater det uferdige huset med et søkk i brystet. Om kvelden snakker vi om dagens inntrykk.

- Jeg føler det blir viktig å forklare noen ting for folk der hjemme. Når man ser flyktninger på TV, så setter man kanskje skylappene på. Man tenker at man har sett det før. Det blir så stort, det blir vanskelig å begripe det som egentlig skjer. Jeg har vært der selv, sier Gabrielle, og fortsetter:

- Frem til jeg reiste var det ofte sånn. Nå føler jeg at denne katastrofen nesten dysses ned – den er ingen nyhet lenger, ikke sant? Men så kommer man hit, og ser at det er så ekte, så reelt. Det går ikke an å lukke øynene for det lenger. Jeg var opptatt av å

komme hit for å få disse inntrykkene – så kan jeg fortelle folk hvordan det faktisk er.

De skjebnene vi møter er noen få. Av nesten uendelig mange. Og de er overalt i Libanon.

MUSIKKEN

I en av leirene møtes Gabrielle og flyktningene over noe annet enn de vonde historiene. Over noe som siden tidenes morgen har bundet folk sammen, har bevart kultur og historier, noe som har dype røtter i de fleste av oss. Musikken. Vi blir introdusert for trommer, sang og dans av en gjeng energiske barn, glade for at noen vil høre dem spille.

- For meg er det å oppleve hvordan musikk knytter mennesker sammen helt spesielt. Når vi snakket om turen på forhånd var dette noe jeg ønsket å oppleve om mulig, og det var helt utrolig å sitte i teltet og se gleden som følger med et lite avbrett fra den vanskelige hverdagen.

Musikk engasjerer musikeren.

- Det er jo fantastisk å se barna, hvordan de plutselig kommer tilbake til skolebenken eller gaten der de tidligere har spilt, danset og høyet – hvor de har vært barn. Det var virkelig spesielt, det var helt herlig. Den gleden de får bare ved å få litt musikk inn i teltet, jeg vet ikke... musikk har evig sterk makt altså. Virkelig.

Av og til skal det ikke mer enn små ting til for å få en pause fra bekymringene som preger flyktningtilværelsen. Små ting blir store når alt er annerledes.

REFLEKSJON I SOLNEDGANG

Det er siste kveld i Beirut. På et tak med utsikt over byen er det på tide å samle noen tanker, prøve å formulere seg. Solen daler langsomt i horisonten, byen glitrer i kveldslyset.

- Det som slår meg mest er den gnisten jeg

ser i øynene deres. Samholdet, styrken og gleden som de fremdeles har, og den takknemligheten de har for at vi er her, at vi vil sette søkelys på det de gjennomgår. Det går ikke an å forklare det med ord. Følelsen av å være her, hvordan de stiller for hverandre, ser håpet i alt dette. Jeg har blitt så mye rikere av denne turen, forteller Gabrielle.

Når det gjelder det å sitte langt unna og føle seg maktesløs, er hun krystallklar på hva som skal til:

- Det å se at den hjelpen vi gir fra Norge kommer frem, det tror jeg det er viktig for folk å forstå. Det er ikke sånn at man gir penger og så bare forsvinner de i ingenting. Det er sånn at den virkelig treffer enkeltmennesker, og er med og forandrer liv, er med på å gjøre hverdagen i alle fall litt bedre. Og det kjennes godt å kunne være en del av det, å kunne være med og hjelpe folk. Jeg er lei av å leve i en egoistisk hverdag der ting hele tiden skal sentreres rundt deg selv og dine egne smålige behov.

Hun avslutter:

- Jeg håper at folk ser at dette er vanlige familier som er like oss. De har levd helt vanlige liv, de har jobbet for pengene sine, for familiene sine, og så, plutselig, er det ingenting igjen. Det kan vi gjøre noe med. Tenk over det, bare for et øyeblikk: klisjeen om at man kan gjøre en forskjell, den er 100 % reell.

***

Et par dager etter vi kommer hjem går det av nok en bilbombe i Beirut. Den tar livet av flere mennesker. Slutten på konflikten ligger i Syria. Nå gjelder det å verne den spede gnisten hos dem som lengter hjem. De kommer til å trenge den når alt dette er over.

5. Mirvat inviterte oss inn i teltet sitt. Der fikk Gabrielle også møte hennes åtte måneder gamle datter Shrouk, som lider av alvorlig underernæring.

6. Musikk gir mye glede, og et velkomment avbrett fra en vanskelig hverdag.

7. Gabrielle postet løpende oppdateringer fra besøket sitt på sosiale medier. Her fra Instagram.

Foto: Gabrielle Leithaug

200 kroner gir ett menneske sikker tilgang til rent vann.

Pengene fra fasteaksjonen går til alt Kirkens Nødhjelps arbeid.

**100 kroner gir 50
nødhjelpsrasjoner til
katastroferammede**

Pengene fra fasteaksjonen går til
alt Kirkens Nødhjelps arbeid.

Når dine egne lider

- Etter mitt første møte med de provisoriske leirene i Bekaadalen gråt jeg hele helgen, forteller Marya Al Nawarut. Hun jobber for vår partner i Libanon, IOCC, og står midt i den syriske flyktningkrisen.

TEKST: Jorunn Strand Askeland **FOTO:** Greg Rødland Buick/Kirkens Nødhjelp

Marya Al Nawarut (24) er fra Syria, og var bosatt i Libanon da den syriske borgerkrigen brøt ut. Hun studerte sykepleie og planla å åpne sitt eget helsesenter sammen med andre.

- Men da jeg forsto hvordan mine egne led, måtte jeg legge om kursen og melde meg til tjeneste for den ortodokse kirkes nødhjelpsorganisasjon (IOCC – International Orthodox Christian Charities) her i Beirut. Etter hvert ble jeg ansatt som koordinator for kartlegging og behandling av underernærte barn som har flyktet fra borgerkrigen i Syria, forteller Marya.

Det første møtet var et sjokk:

- Du kan tenke deg selv å møte ditt eget folk syke, iskalde, uten sko, uten mer enn det de stod og gikk i. I grøfter, i iskalde betongskall av uferdige hus. Desperate og uten håp. Da dro jeg hjem og gråt hele natten. Men etter hvert ble jeg vant til det, og det er nødvendig for å gjøre en god jobb. Man trenger både innlevelse og profesjonalitet.

UMULIGE PRIORITERINGER

Vi følger henne i felt. En pappa kommer og nøder henne til å komme til et område fullt av hus av plastikk og pappesker i nærheten. Datteren hans er alvorlig syk. Hun ble født med vannhode, og det var blitt foretatt en operasjon som ikke var vellykket. Hun mistet synet og fikk store problemer med vekst og hormonbalanse. Det er også en annen gutt der som han er alvorlig bekymret for.

- Vi har egentlig fokus på de under fem år som er mest sårbare. Det er en tøff og hjerterå prioritering som ble helt nødvendig på grunn av mengden flyktninger. Barna denne pappaen er bekymret for er eldre, men vi må gå med ham. Vi må finne hjelp et sted for dem, sier hun og haster etter ham.

Jenta hans er i elendig forfatning. Hun har ikke vært til kontroll på lenge, og sist de var hos legen hadde de i tillegg til andre medisiner fått foreskrevet injeksjoner med sprøyte som de ikke hadde råd til. Marya skriver opp navn og familiens telefonnummer. Og nevner for oss at

det finnes en libanesisk hjelpeorganisasjon for barn med funksjonshemming som hun vil ringe i morgen. Gutten han var bekymret for var en alt for tynn tiåring. Han har hull i et av hjertekamrene, forklarer de. Han var underernært og gikk ubehandlet for hjertelidelsen. Også han måtte få hjelp «utenfor skjemaet».

DOBBELT SÅ MANGE UNDERERNÆRTE

- Barn fram til fem år er i den meste sårbare fasen i livet. Jobben min er å måle underernærte barn og gi nødhjelp og legebehandling. Et underernært barn kan dø i løpet av 48 timer, så det haster ofte. Og det vonde er at prosenttallet på underernærte barn er doblet det siste året. Vi så ikke så mye av det før, men nå tærer det på foreldrenes reserver, og mange kommer flyktende etter å ha vært fordrevet inne i landet i måneder først, forteller hun.

Kirkens Nødhjelps samarbeidspartner jobber på flere fronter i landet som har tatt imot én million flyktninger. Det er de som er registrert til nå. Libanon er på størrelse med et middels fylke i Norge og har et folketall på fem millioner.

- Jeg tipper at det er like mange uregistrerte som registrerte flyktninger her i landet, så da snakker vi om at over en tredel av dem som nå oppholder seg i landet, er syriske flyktninger. 20 % av disse er under fem år. Vi jobber med å trygge mammaene til å amme, vi gir matpakker og spesialmat og helsehjelp mot underernæring. Men, jeg må si at jeg er imponert over hvor flinke mange familier er til å skape et hjem ut av plast og papp, trygge og trøste barna og holde helsa så godt det lar seg gjøre. Men det er selvsagt mange syke barn likevel. Lungebetennelse, betennelser i sår og diaré er uunngåelig når du ikke har klær nok til den iskalde vinteren oppe i fjellene, ikke har rent vann og forsvarlige sanitærforhold. Derfor trengs vår støtte, våre penger og vår medfølelse så de skal overleve og holde ut lidelsene de har blitt kastet ut i, avslutter Marya.

Hun blir inspirert av å høre om fasteaksjonen i Norge som samler inn penger til Kirkens Nødhjelps og partneres arbeid.

Koch FM ett år etter:

EN BAUTA I SLUMMMEN

Kenya

Befolkning:

43 millioner

Hovedstad: Nairobi**Språk:** Engelsk og swahili**Forventet levealder:**

57,1 år

Fattigdom: 46% lever under

fattigdomsgrensen

Utdannelse: 7 år

Ett år har gått siden vi sist stakk hodet rundt containerdøra og vinket gjennom det (nesten) lydtette glasset til programlederne Ezra Randy og Ralia Mohammed ved Koch FM.

TEKST: Laurie MacGregor **FOTO:** Greg Rødland Buick/Laurie MacGregor/Jo Straube

Mottakelsen er like varm som sist: Det hoppes ut av stolene, hodetelefoner kastes, det les og skrives. Ezras intrikate håndhilsen må innøves på nytt, og klemmene kommer haglende. Like etter sitter vi rundt det samme gamle bordet og er glade. Det er godt å være tilbake.

- Det er så fint at dere kommer til oss. Her er det en mer behagelig temperatur enn i Norge, ler Ezra, som sikter til sitt besøk til Norge i mars 2013 under fasteaksjonen. Den gangen var det minusgrader og snø - og Ezra gikk med bøsse iført flere lag med ull. Han husker det godt:

- Å oppleve snøballkrig var morsomt - men det holdt med den ene gangen!!

Ezra Randy (25) ble kjent i norske menigheter i fjor da han sto frem som frontfigur for radiostasjonen Koch FM - et prosjekt som støttes av Kirkens Nødhjelp i Kenyas hovedstad Nairobi.

På film, i dette bladet og i menighetssaler rundt om i Norge fortalte han historien om en gruppe engasjerte innbyggere som startet sin egen radiostasjon for å gi en stemme til den marginaliserte befolkningen i slumområdet Korogocho. I dag, snart åtte år etter Koch FMs forsiktede oppstart, står stasjonen som en bauta. Med sin blanding av fengende, ny musikk, spiritualitet og debatt i regi av engasjerte programledere har Koch FM blitt en kjent og kjær del av slumlandskapet. Alle kjenner Koch.

Så hvordan er livet i Korogocho i dag, ett år etter at norske menigheter så mot slummen?

- De oppgraderer veiene og avløpssystemet her. Dette har skjedd etter mye lobbyarbeid, blant annet fra oss, for å få vist frem behovene. Men oppgraderingen er dyr, og det er en mulighet for korrupsjon blant de involverte, så

Ezra Randy (25) er født og oppvokst i Korogocho-slummen i Nairobi i Kenya. Jeg er fra Koch, som har slått, og folk ser for seg fattigdom, kriminalitet og vold. Mer eller mindre som någlerhodt, som Ezras musikk. Han jobber med å lage programmer og aktivitet i radiostasjonen Koch FM. Budskapet er fred og vennlighet, og språk er musikk. "Målet mitt er å forandre verden, og finne ut det som bedre skal begynne enn i mitt eget nabolag?" spør han.

Ezra er en av henderheltene i Kirkens Nødhjelp-prosjekter. Han var foraktet, men han har blitt et forbilde. Nå vil han forandre verden, og har sett hvordan. Med sin spille forener han folk fra ulike stammer og religioner i kampen mot fattigdom og urettferdighet.

1. Både Ralia og Ezra ser positive forandringer i nærmiljøet og tror på Koch som en kilde til forandring.
2. Ezra Randy gjorde en innsats som bøssebærer under fjorårets fasteaksjon. Her i morgenrushet i hovedstaden.

3. Ralia gir en stemme til ungdommen i Korogocho-slummen og står frem som en uredd rollemodell.
4. Radiostasjonen ble til med enkelt utstyr og stort engasjement.

5. Ezra leder radiostasjonens sosialt arbeid, og har store forhåpninger for Koch sin fremtid.
6. Ezra Randy ble kjent i fjor da han besøkte norske menigheter under fasteaksjonen.

vi følger prosessen nøye ved å sjekke at utbetalingene er slik de skal være. Ikke minst følger vi med på om noen mister huset sitt på grunn av at veiene skal bli bredere. Hvis det blir nødvendig med tvangsflytting, mener vi at de som rammes bør få kompensasjon. Dette er en kampsak for Koch FM, sier Ezra.

Radiostasjonen med det store hjertet er ikke redd for å ta opp vanskelige temaer på luften. I sommer 2013 var det en omfattende lærerstreik i Nairobi. Da ble det naturlig for Koch FM å ta debatten, denne gangen med Ralia - også kjent fra fasteaksjonen 2013 - som fanebærer:

- Vi ungdommer ble sittende hjemme uten å ha noe å gjøre. Hva skjer da? Enkelte blir involvert i kriminalitet eller

rus når de ikke har en skole å gå til. Det er ikke bra. Derfor sendte vi et budskap til Korogocho-ungdommene om å fortsette å lese, til tross for streiken. Jeg påtok meg lærerrollen i den perioden, kan du si.

Som programleder for ungdoms-sendingen "Teen talk" på lørdager, er Ralia godt kjent i det fattige nabolaget sitt:

- Folk kjenner meg i Korogocho nå. De vet at jeg er programleder og har en lederrolle. Jeg blir gjenkjent på gata, folk kommer opp og hilser eller kanskje sier sin mening om sendingen min. Det skapes mye debatt, smiler hun.

Koch FM er vant til å være pådriver i Korogocho. Nå håper Ezra at Koch kan

gå foran som et godt eksempel og hjelpe andre i liknende nabolag til å starte flere lokale radiostasjoner.

- Vi jobber sammen med andre lokale radiostasjoner i Nairobi når vi har en sak som vi ønsker å fremme. Sammen blir stemmen vår sterkere. Og vi har lyst til å hjelpe enda flere til å starte sine egne stasjoner, akkurat slik vi gjorde. Helst vil vi fungere som et lærings-senter som folk kan oppsøke for å få hjelp og inspirasjon. Men det hører jo fremtiden til, sier Ezra.

Engasjement Norge rundt

Menigheter, frivillige og konfirmanter over hele landet utgjør hjulene som får fasteaksjonen til å gå rundt hvert eneste år.

TEKST: Andreas van der Eynden **FOTO:** Erlend Angelo/Kirkens Nødhjelp

Vi blir like ydmyke hvert år når vi ser det fantastiske engasjementet fasteaksjonen skaper rundt i landet. Fra den årvisse frivilligsamlingen i januar og helt til den siste ringeklokken er trykket på i dagene før påske – uten dere stopper Kirkens Nødhjelp!

Ulike menigheter løser sine aksjonsutfordringer på ulike måter. I år har vi tatt en prat med Fjellhamar menighet, som jobber med å rekruttere flere voksne bøssebærere.

NOE TIL FELLEES

Erfaringen fra Fjellhamar tilsier at det er mange fordeler med å få med de voksne – både for ungdommen og for de voksne selv.

- Det er fint å være sammen med ungdommene, og det er ikke så mange arenaer for det ellers. Og det viser seg jo at de unge synes det er kult med oss også, sier May Morken, frivillig i Fjellhamar menighet, og fortsetter:

- Dessuten er det godt for voksne også å være med på å forandre verden, sier hun, og legger til at det kan virke ekstra viktig når voksne er med på ruta når det er bøsseinnsamling.

ALLE GODE KREFTER

Grusomme bilder på nyhetene kan føre til at man føler seg maktesløs. Sammen med dere ønsker vi å vise at det går an å gjøre noe. Og at vår innsats her hjemme henger sammen med skjebnene på skjermen, som av og til virker så fjerne.

- Når man hører om mennesker i nød er det godt å få gjøre noe. Å gå med bøsse eller være med å gi er et sunt svar på grusomme tv bilder som vi ofte konfronteres med. Derfor er det godt at vi har Kirkens Nødhjelp og fasteaksjonen i menigheten, seir Elisabeth Kristiansen, prest i Fjellhamar menighet.

Vi ønsker alle menigheter og frivillige en riktig god aksjon!

Nødhjelperen

Benedicte Næss Hafskjold (32) jobber for vår partner i Libanon, sekundert fra Kirkens Nødhjelp. Hun lar seg inspirere av menneskene hun treffer i jobben.

TEKST: Andreas van der Eynden **FOTO:** Greg Rødland Buick/Kirkens Nødhjelp

Vi treffer Benedicte hos vår partner i Libanon, IOCC (International Orthodox Christian Charities). Hun er utplassert hos dem som WASH-rådgiver – vann-, sanitær-, og hygiene. Behovene for forbedrede forhold er skrikende blant de over en million flyktningene som strømmer over grensen fra Syria. Benedicte kartlegger disse behovene, og skal rede grunnen for en større operasjon på dette feltet, finansiert av Kirkens Nødhjelp, senere i år. Libanon er hennes tredje utplassering.

FRA OSLO TIL AFRIKA

Benedicte har fast jobb i asylavdelingen i UDI. Der jobber hun til daglig med saksbehandling, spesielt opp mot enslige mindreårige asylsøkere. UDI låner henne ut til nødhjelpsopdragene.

- Jeg reiste ut første gang våren 2011. Da gikk turen til Tunisia, hvor jeg ble i 5-6 måneder. Jeg har tidligere jobbet frivillig i både Peru og India, og har ønsket meg denne typen jobb siden videregående, forteller hun.

Hun kom tilbake fra Tunisia i oktober, og allerede påfølgende desember var hun tilbake i felt, denne gangen i Liberia.

- Det var veldig ulikt Tunisia. Flyktningleiren vokste fra 3-4000 til 10 000 mennesker i løpet av oppholdet mitt. Infrastrukturen var en utfordring. Veiene var dårlige, og i regntiden kunne vi noen ganger ikke komme frem til leiren vi arbeidet i, fordi veien var ødelagt av regnet. Der vi bodde hadde vi blant annet generator noen timer i løpet av dagen og en brønn i hagen vi fikk vann fra. Men folkene jeg jobbet med var fantastiske, veldig ivrige og positive og fulle av ressurser.

Benedicte jobbet med å få folk med på laget. Få dem til å lage egne toaletter, til å benytte seg av de løsningene som fantes. Hun beskriver de hun jobbet sammen med som gode motivatorer:

- De så at god hygiene gir et bedre liv, forklarer hun.

Men hvordan er det egentlig å arbeide i en så radikalt annerledes setting enn hjemme?

- Det er et veldig annerledes liv, men alt blir jo hjemme etter hvert. I Liberia delte jeg bad med sjefen – alt blir normalt når man trives og er motivert.

MENNESKER INSPIRERER

Når vi snakker om hva som inspirerer og motiverer i en jobb som denne er det en ting som går igjen: møtet med menneskene.

- Det er menneskene jeg møter som motiverer meg. Det er så mye pågangsmot og ressurser i folk, selv om de har opplevd ting vi ikke kan forestille oss. Man lærer mye på den måten, både om seg selv og andre. Av å føle på hva resten av verden lever med, utenfor den norske bobla.

Hun forteller at jobben i Libanon skiller seg fra de tidligere oppdragene: hun er mindre i felt. Libanon er lite, og fra et kontor i Beirut kan man raskt ta seg ut til de midlertidige leirene, hvor behovene er store.

- Jeg prøver å komme meg i felt minst en gang i uka, og regner med det blir mer når arbeidet kommer skikkelig i gang. Det er viktig å møte og jobbe med mennesker der de befinner seg og er.

NOE FOR DEG?

Kirkens Nødhjelp trenger stadig nye folk til denne typen jobber. Benedicte anbefaler dem som vurderer det å gi det en sjansje:

- Kirkens Nødhjelp stoler på folk og satser på dem. Om man ønsker får man ansvar og muligheter. I tillegg er det ikke så byråkratisk. Man jobber sammen mot et felles mål, sier hun, og avslutter:

- Man må ha en motivasjon for dette, og jeg vil anbefale å prøve. Min erfaring er veldig positiv – jeg opplever at det alltid er noe som driver meg. Da blir det lettere å tåle lange dager og å være langt hjemmefra.

BLI BØSSEBÆRER!

FOTO: Erlend Angelo/Kirkens Nødhjelp

**Kontakt din menighet eller Kirkens Nødhjelp sentralt –
telefon 22 09 27 00 eller e-post giver@nca.no**

KIRKENS NØDHJELP
actalliance

Hva vil du bli når du blir stor?

Kirkens Nødhjelp har lenge jobbet for at Somalias pirater skal få en mulighet til å bli lovlydige borgere. Arbeidet gir resultater.

TEKST: Camilla Grøtta **FOTO:** Kirkens Nødhjelp

For mange ungdommer i Somalia er det vanskelig å se for seg fremtiden. Landet er preget av konflikt, og har vært uten en fungerende styresmakt i over 20 år. Situasjonen i landet har blitt ytterligere forverret av regelmessig tilbakevendende humanitære katastrofer knyttet til tørke og flom. Kirkens Nødhjelp har vært i Somalia siden første halvdel av 90-tallet. I Puntland har vi jobbet siden tsunamien i 2004.

PUNTLANDS PIRATER

Puntland forbindes i dag i stor grad med den omfattende piratvirksomheten som har pågått i flere år. Unge mennesker har vært lette å lokke til piratvirksomheten. Stor arbeidsledighet, mangel på inntekter og dårlige framtidsutsikter skaper en ypperlig rekrutteringsbase for piratenes bakmenn.

Sammen med lokalt styre og religiøse ledere har Kirkens Nødhjelp jobbet for å skape alternative inntektskilder for eks-pirater og ungdom i Somalia. I Norge erfarte Rederiforbundet og Den Norske Krigsforsikring for Skib (DNK) at piratvirksomhet rammet bransjen deres hardt. Heller enn å gå for den enkle løsningen med bevæpning av skip, innså de at man måtte gjøre

noe med årsakene bak problemet. De innså at den langsiktige løsningen var å finne på land og har derfor vært viktige økonomiske støttespillere for å få prosjektet i gang.

RESULTATER

600 tidligere pirater og utsatte ungdommer som sto i fare for å bli rekruttert inn i piratvirksomhet har fått yrkesopplæring og blitt satt i stand til å skape seg et alternativt livsgrunnlag. Nå er de murere, elektrikere, snekkere og butikkeiere. Omtrent 2,5 millioner mennesker i Puntland (over 70 % av befolkningen) har fått informasjon og økte kunnskaper om sammenhengen mellom piratvirksomhet, sikkerhetssituasjonen i Somalia, og de negative konsekvensene denne virksomheten har for en positiv utvikling i landet.

Det forebyggende arbeidet i dette prosjektet har bidratt til en betydelig reduksjon i piratvirksomheten de siste fire årene. Ungdommene i Puntland vil ikke bli pirater, de vil ha en vanlig jobb og en fungerende stat. Mange går på yrkesskoler for å bli snekkere og elektrikere, og enda flere står på venteliste. Og de spiller basketball. Blant ungdommen er det håp, og landet kan endres innenfra.

Vi søker flere bedriftspartnere!

Prosjektet fortsetter, og sammen med myndighetene i Puntland og Somalia har vi satt oss som mål å nå 70 % av landets innbyggere med våre holdningsendrende kampanjer. Vi ønsker å utvide antall studieretninger og oppskalere arbeidet til ti nye høyrisikodistrikter i Puntland.

Ta kontakt for å bidra:
prosjektpartner@nca.no

NÅR REGNET UTEBLIR

- Konsekvenser av klimaendringer i Angola

I 2013 ble Angola rammet av en alvorlig tørkekriser. Gjennom arbeidet til Kirkens Nødhjelp og våre partnere i ACT-alliansen får befolkningen bedre tilgang på rent vann, økt kunnskap om hygiene, og hjelp til å legge om jordbruket til mindre vannkrevende vekster.

TEKST: Ingrid Kleppenes Verne FOTO: Åshild Skare

Angola

Befolkning:

18,5 millioner

Hovedstad:

Luanda

Språk: Portugisisk. Mer enn 90 % av angolaneerne snakker i tillegg ett eller flere bantuspråk

Forventet levealder: 47 år

Fattigdom: 40,5 % av befolkningen lever under fattigdomsgrensen

Angola er rikt på naturressurser som olje, gass og diamanter, har lav befolkningstetthet og store områder med uutnyttet land. Etter at borgerkrigen tok slutt i 2002, har landet hatt en av verdens raskest voksende økonomier, men pengene kommer ikke størstedelen av befolkningen til gode. Eliten har tjent seg søkkrike, og utenlandske selskaper tar ut store rikdommer. Korrupsjon, mangel på åpenhet og et svakt sivilsamfunn bidrar til å opprettholde de store forskjellene i landet.

KLIMAENDRINGENE ENDRER NEDBØRSMØNSTERET

Befolkningen i Angola merker allerede konsekvensene av klimaendringene på kroppen. Gjennomsnittstemperaturen i landet har steget med 1,5 grader i årene 1960 til 2006, og de mest pessimistiske scenarioene spår en temperaturstigning på 5,1 grader innen år 2090. Det har også vært en kraftig reduksjon i nedbørmengden i den samme perioden, særlig i de sørlige områdene. I 2013 var nedbøren i enkelte områder redusert med hele 80-100 %, og førte til en alvorlig tørkekriser med et tap i jordbruksproduksjonen på 400 000 tonn. Store deler av Angolas befolkning lever av jordbruk, og er derfor svært sårbare for endringer i temperatur og nedbørmønstre. Når nedbøren først kommer, er jorden ofte så tørr at den ikke klarer å ta til seg vannet, og resultatet blir flommer som fører til tap av avlinger, veier og menneskeliv.

Tørken som rammet Angola i 2013, har ført til en mat- og vannkrise, med påfølgende store helseproblemer. Provinsene Cunene og Huila sør i landet er særlig hardt rammet, og det er estimert at 57 % av befolkningen i disse områdene er berørte av tørken. På landsbasis er mer enn 1 833 900 mennesker rammet. Befolkningen i provinsene bor spredt og må gå lange avstander for å få tak i vann fra kilder som bekker, dammer, brønner, eller vannpumper. I tørketiden har de fleste vannkildene tørket inn, og mange steder er det kun fra menneskeskapte vannpunkter, kalt "chimpaka", man

får tak i vann. Disse er egentlig beregnet på dyr, og er svært forurensede.

FÅR HJELP TIL Å TILPASSE SEG KLIMAENDRINGENE

Kirkens Nødhjelp har vært i Angola siden 2003, og jobber blant annet med å bedre tilgangen til rent vann, sanitære forhold og hygiene. Under krisen i 2013 reiste to vanningeniører fra Norge til de tørkerammede provinsene Cunene og Huila for å bidra i samarbeid med lokale aktører gjennom ACT Alliance. De kartlegger vannpumpene og brønnene i området for å finne ut hvilke som må forbedres og hva som må gjøres med dem. Deretter er det lokale teknikere som tar seg av reparasjonen.

Kirkens Nødhjelp og partnerne driver både nødhjelp, langsiktig bistand og politisk beslutningspåvirkning. Når krisen rammer får de berørte utdelt mat og vann, men i tillegg til nødhjelp er det viktig med langsiktige tiltak for at befolkningen skal kunne tilpasse seg endringene i klimaet. ACT driver opplæring i hygiene for frivillige helseaktivister, som deretter skal lære dette videre til befolkningen i provinsene. Det hjelper ikke å ha tilgang på vann hvis man ikke vet hvordan man skal oppbevare vannet på en trygg måte. Gjennom ACT får også mennesker hjelp til å legge om jordbruksproduksjonen fra tradisjonelle vekster som krever mye vann, som mazango (en type hvete), til mindre vannkrevende vekster, som potet og mandioke. På den måten blir de mindre sårbare når tørken rammer.

LEgger PRESS PÅ MYNDIGHETENE

Å sørge for at befolkningen har tilgang på rent vann, er en statlig oppgave. Angolanske myndigheter har utarbeidet mange planer for å bedre tilgangen på rent vann for befolkningen, men planene følges ikke alltid opp. Derfor jobber også Kirkens Nødhjelp med å legge press på angolanske myndigheter og med å drive opplæring av sivilsamfunnet til å kreve sine rettigheter.

Oppe til venstre:
Ett av tiltakene i tørkeområder er å gi opplæring og undervisning. Her er det klesvasken som får gjennomgå.

Oppe til høyre:
En aktivitør i full sving. Det benyttes mange strategier for å aktivisere ulike grupper i de tørkerammede områdene.

Hovedbildet:
Utfordringene står i kø når regnet uteblir. Både mengde og kvalitet på vannet blir drastisk redusert. Mye av vannet gis til dyr, men er skadelig for mennesker. Det skaper problemer.

ALLE TRENGER EN JOBB!

Jobb til alle bør være jobb nummer én for Erna og Siv.

TEKST: Ingrid Westgaard Stolpestad FOTO: Anorak/Kirkens Nødhjelp

JOBKKRISE...

Det har aldri vært så mange arbeidsledige i verden som det er nå. 2013 var året hvor det for aller første gang var registrert mer enn 200 millioner arbeidsløse, i følge FNs arbeidsorganisasjon (ILO).

I tillegg er det millioner av mennesker som jobber, men nesten ikke tjener penger. Nesten 400 millioner mennesker går på jobb hver dag, men tjener under åtte kroner om dagen. Derfor snakker vi om at nesten 600 millioner mennesker mangler en skikkelig jobb.

Dette betyr at millioner av mennesker over hele verden ikke kan fø seg selv og familien. Kirkens Nødhjelp merker arbeidsløsheten på bakken.

– Partnerne våre ute i verden forteller at det er stort behov for jobber, sier Wenche Fone. Hun er leder av utviklingspolitisk avdeling i Kirkens Nødhjelp og bekymret for at så mange mennesker mangler en skikkelig jobb.

+ UNGDOMSBØLGE

Samtidig blir det stadig flere unge mennesker i verden. I 2050 vil det være nesten dobbelt så mange ungdommer i de fattigste landene som det er i dag.

Den gode nyheten er at mange av disse kommer til å ha en utdanning. Takket være stor satsing på dette over hele verden de siste årene, er det flere og flere jenter og gutter som får gå på skole. Men når disse guttene og jentene har levert sin siste eksamen, må de ha en jobb å gå til. Dette er sant i Norge, og det er sant i alle andre land rundt om i verden.

Hvis man ikke klarer å skape nok jobber, kan dette skape

problemer. Flere vil bli fattige, flere vil flykte på jakt etter jobb, og sjansen for vold og sosial uro øker, ifølge FN.

= MULIGHET!

Men er det egentlig et problem at det er mange unge, utdannede mennesker i verden som er på jakt etter en jobb? Kan det ikke også være en fantastisk mulighet?

Ja, mener vi i Kirkens Nødhjelp. Derfor ønsker vi oss at den norske regjeringen starter en ny, stor giv for å skape anstendige jobber i utviklingsland.

– Å skape arbeidsplasser gjør at folk kan jobbe seg ut av fattigdom, sier Wenche Fone.

Og det ser ut som om den norske regjeringen er enig: At mennesker skal kunne arbeide seg varig ut av fattigdom, er et av de viktigste målene for den nye regjeringens utviklingspolitikk, ifølge regjeringsplattformen som er grunnlaget for Høyre- og FrP-regjeringen.

Siv og Erna har med andre ord skjont hvor viktig det er med jobb. Nå må de handle.

OLJEFONDET KAN SKAPE JOBBENE

Og her kommer det enorme Oljefondet inn. For gode investeringer i bedrifter i sektorer som landbruk, infrastruktur og ren energi – og særlig små og mellomstore bedrifter – kan skape gode jobber. Derfor vil Kirkens Nødhjelp at mer av Oljefondet skal investeres i utviklingsland. Det handler om å ha en skikkelig jobb å gå til.

Den fiktive, men veldig blide Mr Nickens etterlyser investeringer i lokale bedrifter som skaper anstendige jobber i utviklingsland. Se filmen på www.sendenvekker.no

KIRKENS NØDHJELPS OLJEFONDSKAMPANJE

- Krever at en betydelig del av Oljefondet skal investeres i fattige land, på en måte som kommer fattige mennesker til gode. Målet er å skape gode jobber for folk.
- Ble sparket igang under Kirkens Nødhjelps fasteaksjon i mars 2013, under overskriften "Oljefondet kan forandre."
- Ble videreført med kampanjen sendenvekker.no høsten 2013. Filmen "Send en vekker" har til nå blitt sett av 70 000 mennesker.
- Kampanjen har samlet inn over 13 000 underskrifter (per desember 2013).
- Under regjeringsforhandlingene mellom FrP og Høyre overleverte

Changemaker og Kirkens Nødhjelp de underskriftene som til da var samlet inn til de påtroppende regjeringspartiene. Partiene kom kampanjen delvis i møte med følgende formulering i regjeringserklæringen: Regjeringen vil opprette et investeringsprogram innen SPU, med samme krav til forvaltning som andre investeringer i SPU, med formål å investere i bærekraftige bedrifter og prosjekter i fattige land og fremvoksende markeder.

- Kampanjen videreføres i forbindelse med fasteaksjonen 2014.
- Les mer: www.nca.no/oljefond

Hvordan påvirker norsk politikk utvikling i fattige land?

Dette var spørsmålet Kirkens Nødhjelp stilte politikerne Morten Høglund (FrP), Bård-Vegard Solhjell (SV) og Kjell-Ingolf Ropstad (KrF) i oktober. Kirkens Nødhjelp har nemlig for andre gang laget en rapport som ser på hvordan ulike norske politikkområder påvirker utviklingsland.

Regjeringen har sagt at de vil føre en såkalt samstemt politikk for utvikling, altså at norsk politikk på felter som handel, investeringer og klima ikke skal spenne bein for

Det ble en livlig lunsjdebatt i hovedstaden, med engasjerte politikere som utfordret både hverandre og Kirkens Nødhjelp! Blant annet sa statssekretær Høglund at regjeringen har en klar ambisjon om å investere mer av oljefondet i utviklingsland, noe som vi i Kirkens Nødhjelp er veldig glade for.

Både Solhjell, Ropstad og Høglund skrøt av rapporten, som delte ut karakterer i form av smilefjes. Sistnevnte kom med følgende oppfordring: "Jeg vil utfordre KN til å gjenta denne øvelsen om et år eller to og lage en rapport som stiller oss til ansvar. Så skal vi se om ikke vi klarer å oppnå noen flere smilefjes enn Den rødgrønne regjeringen oppnådde."

Vi tar ham på ordet, og håper som ham at vi kan dele ut flere smilefjes til norsk politikk i neste runde!

Om du vil lese rapporten kan du laste ned den – og andre rapporter fra Kirkens Nødhjelp – herfra: <http://www.kirkensnodhjelp.no/Om-Kirkens-Nodhjelp/Publikasjoner/Reports/>

Er du over 30 år? Fortvil ikke, du kan fortsatt være med oss og forandre verden: du kan nemlig bli Changemakergiver!

Changemaker trenger all den støtte vi kan få – penger også! Hvis du er litt for gammel for å bli med oss, eller bare har et ønske om å gjøre enda mer, er Changemakergiver det perfekte handlingsalternativet for en mer rettferdig verden. Vi er avhengig av støtten fra våre givere for å kunne fortsette å utvikle oss som organisasjon, og dermed fortsette å forandre verden. Ditt bidrag vil gjøre oss til en enda sterkere og bedre organisasjon.

Du får Changemakermagasinet i posten fire ganger i året og mulighet til å støtte kampanjene våre. Vi er veldig takknemlige for alle som vil være med å støtte vårt arbeid for en mer rettferdig verden!

Kontakt oss på noj@nca.no

CHANGEMAKER
Fullt navn, adresse, postnummer og poststed, telefonnummer, e-postadresse, fødselsdato, navn på personen du har blitt vervet av.

TIL 2242
50 kroner belastes telefonregning og dermed er medlemsavgiften betalt!

SKATTEREISE FRA LAND TIL LAND

Det siste halve året har Changemaker, som vi har gjort så mange ganger før, drevet en stor kampanje for å forandre norsk politikk og norske grunnleggende årsaker til fattigdom og urettferdighet. Denne gangen handlet det om å få selskaper til å være åpne om hvor pengene de tjener i fattige land tar veien, såkalt land-for-land-rapportering (LLR). Og vi fikk det til igjen, som så mange ganger før!

For Changemaker startet det sammen med Kirkens Nødhjelp i fasteaksjonen i 2011. Vi fikk konfirmanter over hele landet til å si at de ikke vil at selskaper skal få lov til å snyte på skatten som fattige land har krav på. Utkledd som sjørøvere på jakt etter skatten, fikk vi satt LLR på dagsordenen blant Norges politikere. Året etterpå heiet vi på daværende finansminister Sigbjørn "Siggy" Johnsen helt til han innså at han ikke kunne svikte fansen. Da lofte han oss LLR på direkten på TV 2.

Så gikk det litt opp og ned. Et lovforslag i oktober svarte ikke til våre forventninger. Med de reglene var det lite sannsynlig at norske selskaper ble oppdaget dersom de trikset med skatten i fattige land. Men vi delte ut skattekart til politikerne, ga dem

lommestervietter og sa at det fremdeles er lov å snyte på skatten, og oppmuntret dem med kaffe på vei til jobb med klar beskjed om at hvis de har lyst, har de fremdeles en (åpenhets) lov i sikte. Lokalgrupper i hele landet har hatt aksjoner, samlet hemmeligheter, jaktet på ærligheten og snakket med sine lokale stortingsrepresentanter for å få dem til å forandre mening.

Og gjett om det funket! Politikerne gjorde en helomvending og fant ut at en god land-for-land-rapportering betyr at ulovlig skatteunndragelse må bekjempes. Selv om de fremdeles har en vei å gå, er dette en fantastisk utvikling. Og vi skal selvfølgelig fortsette å holde dem i ørene helt til alle verdens land får den skatten de har krav på.

Gratulerer til alle pirater, fanklubbmedlemmer, ærlighetsjegere og Changemakere. Politikerne har valgt å bli med oss på jakten etter en mer rettferdig verden!

Ingrid Aas Borge
Ingrid Aas Borge,
Leder i Changemaker

Changemaker er Kirkens Nødhjelps ungdomsbevegelse som jobber for å endre årsakene til fattigdom og urettferdighet gjennom å påvirke beslutningene til politikere, bedrifter eller enkeltpersoner. Organisasjonen så dagens lys som et prosjekt for å få unge mennesker til å engasjere seg og bli givere til Kirkens Nødhjelp. Det var i 1992, og mottoet var "global gerilja – for deg som tør". I dag har Changemaker ca. 2000 medlemmer i alderen tretten til tretti, fordelt over hele Norge. Changemaker har også søsterbevegelser i andre land, som Finland og Kenya. Ingrid Aas Borge er leder i Changemaker. www.changemaker.no

Presseklipp

Januar til februar 2014

Kirkens Nødhjelp hadde i perioden fra januar til februar 17,7 millioner pressetreff. Det betyr at hver nordmann i snitt ble eksponert for organisasjonen om lag tre ganger gjennom pressen.

Sahel-regionen trues av sult – igjen

SAHEL-RIKT
 To år etter ferpe-
 skille som
 igjen Sahel-
 regionen er be-
 troet katastro-
 FN-rikene ten-
 millioner under-
 nærens kan i op-
 ar 2014.

‘Sats-
 ikke lang-
 siktig’

Sahelregionen
 Sahelregionen er
 en av de mest
 sårbare regionene
 i verden. Den
 er utsatt for tørke
 og krigstilstander
 som har ført til
 millioner av
 mennesker som
 er tvunget til å
 flykte. FN-rikene
 har uttrykt bekym-
 ring for at sulten
 kan bli enda
 verre i 2014.

Sahel trues av sult – igjen:

Sahel-regionen, som stadig har vært utsatt for tørke- og krigstilstander de siste årene, ble nevnt i Vårt Land i februar. Nok en gang truer sulten uskyldige sivile, og medias lamper har slukket for lengst. – Vi ser dessverre en økende trend der denne type katastrofer, som kommer langsomt snikende, havner i skyggen og får mindre oppmerksomhet enn plutselige og dramatiske katastrofer som for eksempel tyfonen på Filippinene, kommenterte vår utenlandssjef Eivind Aalborg.

Syria:

Kommunikasjonssjef Håkon Haugsbø var i Libanon i januar. Han ble invitert til TV2 nyhetskanalen for å fortelle om forholdene i de mange flyktningleirene i landet. Libanon har mottatt, og mottar fortsatt, en enorm mengde flyktninger som følge av konflikten i Syria.

Kongo er mer enn French

Kronikk
 Når alle i Norge snakker om Kongo, tenker de på den store elven og den store byen Kinshasa. Men Kongo er mye mer enn French Congo. Det er et land med en rik kulturarv, et mangfoldig språk og en historie som strekker seg tilbake til århundrer. I denne kronikken undersøker vi de interne problemene som gjør at landet trenger økt oppmerksomhet og fokus gjennom media. Kronikken fikk mye oppmerksomhet, og ble mye lest og delt.

Kongo:

Vår landrepresentant i DR Kongo, Madel Rosland, skrev sammen med NUPI-forsker Randi Solhjell og programkoordinator i Caritas Aina Østrem i januar en kronikk på NRK Ytring om Kongo. De oppfordret mylderet av norske journalister som befant seg i landet i forbindelse med rettssaken mot Joshua French til også å sette lys på andre viktige saker som angår landet. Kongo har enorme interne problemer som trenger økt oppmerksomhet og fokus gjennom media. Kronikken fikk mye oppmerksomhet, og ble mye lest og delt.

HENNE BRYR SEG

HJELPER KVINNER I KONGO
Veldig design
 Fam Irvoll, Kirkens Nødhjelp, Dorcas Hus (senter for kvinner utsatt for seksuelle overgrep) og mote- og designfestivalen Oslo Trend vil hjelpe overgrepssatte kvinner i Kongo. Startskuddet går under Oslo Trend, 5. februar. oslotrend.no

henne.no

Veldig design:

Moteskaper Fam Irvoll engasjerer seg for Kirkens Nødhjelps arbeid i Kongo. Under årets Oslo Trend ble det holdt seminar om etisk handel, og visning av Fam Irvolls nyeste kolleksjon. Billetinntektene gikk til vårt arbeid ved Dorcas hus, et senter som hjelper voldtatte og mishandlede kvinner å finne en vei tilbake til livet. Arrangementet skapte presseoppmerksomhet flere steder, også steder vi vanligvis ikke er å finne – som her i Henne.

HAKUNA MATATA!

FAKTA OM CFC:

Samarbeid mellom Kirkens Nødhjelp, KFUK-KFUM og Fredskorpset (FK).

CFC er Kirkens Nødhjelps utvekslingsprogram og består av 4 hoveddeler gjennom ett skoleår:

1. Uteopphold ved en av Kirkens Nødhjelps partnerorganisasjoner i Sør.
2. Folkehøgskoleliv på Sunnmøre Folkehøgskole.
3. Informasjonsarbeid i Norge.
4. God kjennskap til Kirkens Nødhjelps ungdomsbevegelse, Changemaker, sitt utviklingspolitiske arbeid.

Vil du vite mer om CFC?

Se på www.nca.no/cfc eller send gjerne e-post til cfc@nca.no
Programmet er spesielt egnet for personer mellom 18 og 23 år

Søknadsfrist i april 2014

<http://communicationforchange.squarespace.com/>

Marit Fiske Fjalestad deltar i år i Communication for Change, Kirkens Nødhjelps utvekslingsprogram. Etter avsluttet opphold i Kenya ser hun nå frem til å dele erfaringene sine her hjemme.

TEKST & FOTO: Marit Fiske Fjalestad

Jeg elsker å reise og lære om kulturer. Da jeg fikk høre om CFC-programmet, ble jeg veldig nysgjerrig og bestemte meg for å søke. Tanken på erfaringen man får ved å leve i en annen kultur, oppleve folkehøgskolelivet og i tillegg få 30 studiepoeng ved Høgskolen i Oslo og Akershus motiverte meg.

På forberedelseskurset i Kenya stod interessante og kontroversielle temaer på agendaen, som for eksempel global oppvarming, økonomisk rettferdighet og kjønnsroller. Spennende samtaler oppstår når ungdommer fra så forskjellige bakgrunner diskuterer disse temaene.

Jeg reiste en del og fikk se mye av Kenya. Man kan lære mye om en kultur bare ved å sitte på en buss og observere folk og natur som suser forbi. Gjestfrie, vennlige og nysgjerrige er adjektiv som kan beskrive mange kenyanere. Gjestfriheten var til å ta og føle på da helt ukjente mennesker åpnet dørene og tok meg inn i sin storfamilie.

Jeg spurte mange spørsmål, og vi hadde

flere interessante samtaler om religion, politikk og kultur. Å bo hos vertsfamilier gjorde utvekslingsoppholdet enda mer "virkelig", og jeg ble kjent med den kenyanske kulturen på en helt unik måte.

En av mine vertsfamilier bodde i en relativt fin slum. Både voksne og barn synes det var spennende med muzunguer i nabolaget, og det ble mye oppmerksomhet. Men ikke alle syntes besøket var like gøy. En dag skulle jeg gå ut av området. På min vei møtte jeg en mamma og en liten sønn. Da gutten fikk øye på meg, skrek han høyt, og tårene tok ingen ende. Han hadde aldri sett en hvit person før og ble veldig redd. Jeg syntes synd på den stakkars gutten, men hele situasjonen var jo også litt komisk. For meg ble dette en erfaring som jeg ikke hadde tenkt over at jeg skulle møte.

Oppmerksomhet er gøy, men kan også oppleves som slitsomt. Mange misforstod hvem jeg var og hadde forventninger om at jeg skulle gi dem ting eller penger. CFC er

Et år i Communication for Change byr på mange og ulike opplevelser - reiser, foredrag, folkehøgskoleliv og kampanjeturné.

et utvekslingsprogram, ikke en veldedig organisasjon. Det var flere misforståelser, og noen ubehagelige situasjoner oppstod. Heldigvis var jeg nesten alltid sammen med noen som kunne forklare.

Livet på utveksling er ikke bare en dans på røde roser. Det er lagt opp til et intenst program med mange ting som skjer. Helt ærlig hadde jeg lite aning om hva vi faktisk skulle gjøre under uteoppholdet, men skjønte fort at man må ta livet som det faller seg. Hakuna matata! Jeg har lært mye, og kanskje har jeg lært enda mer enn det jeg tror. Kenya har gitt meg mange gode minner og ikke minst venner for livet.

I dette halvåret er vi hjemme i Norge, og Sør-deltakerene har startet sitt utvekslingsopphold. Vi har base på Sunnmøre Folkehøgskole i Ulsteinvik og norsk, vill natur med fjord og fjell viser seg i alt sitt mangfold. Man skulle kanskje tro at det er vanskelig å integrere 24 nye elever midt i skoleåret, men slik har det ikke vært. Helårsstudentene på SUFH er åpne og nysgjerrige, og det virker som om alle CFC-erne har funnet minst ti personer de kan si hei til i gangen. Det er en bra begynnelse!

Norge har et værhardt klima, men etter tre måneder i et varmere land kom den bitende frosten som en like stor overraskelse på meg som på andre. For mange er det også en utfordring å spise brød tre ganger om dagen. Da blomstrer kreativiteten for fullt, og mange spennende matkombinasjoner oppstår i spisesalen. For eksempel har brød med makrell i tomat og brunost (sammen) falt i smak.

CFC-ere blir kjent med hverandre på en helt spesiell måte. Vi deler latter, sorg, frustrasjon, lettelse og klager på kulden sammen. Det kan til tider være utfordrende å være kollegaer, samboere, venner, reisekompanjonger, dele alle måltider og all fritid sammen med de samme menneskene. Derfor er kommunikasjon alfa omega for at samarbeid skal fungere. Forståelse og respekt for hverandre er viktig når alle har den samme viljen og målet om å forandre verden til et bedre sted.

I disse dager har gruppen delt seg i to, og vi reiser land og strand rundt på Norges veier i forbindelse med KFUM-KFUKs Stop-Poverty-kampanje. Etisk handel er hovedfokus, og vi har laget et 30 minutters show hvor vi byr på våre talenter for å få fram budskapet. Vi vil at flere unge mennesker skal bli engasjerte! Omtrent 700 konfirmanter dukket opp på Bynatta i Bodø og ga oss CFC-ere en real inspirasjon. Adrenalinet pumpet for fullt på scenen, og vi samlet underskrifter som aldri før. Dette er ikke bare opplevelser for sør-deltakerne, men det er også gøy for oss nordmenn som får utforske nye steder i vårt eget land.

Etter mange år på skole gledet jeg meg til å gjøre noe som både var meningsfullt for meg selv, men også for andre. Ved å være en del av CFC er jeg faktisk med på å påvirke. Å forandre verden høres kanskje naivt ut, og mange blir skeptiske når de hører ordet "endring". Ja, det er ambisiøst, og det kommer ikke til å bli enkelt. Men om alle bruker stemmen sin og litt av tiden sin, har det endringskraft. Ingen kan gjøre alt, men alle kan gjøre noe.

Hvis du eller noen du kjenner vil ha et annerledes år, har et engasjement for verdens problemer og i tillegg er mellom 18 og 25 år, oppfordrer jeg til å søke CFC. Communication for Change er et annerledes utvekslingsprogram. Det er fokus på mennesker, respekt og likeverd. Programmet har utfordret meg og satt meg ut av min egen komfortsone. Oppholdet i Kenya forandret min oppfatning av Afrika, fattigdom og mennesker. Etter et halvt år med CFC er jeg helt overbevist om at dersom verden skal være et sted hvor mennesker føler seg respektert og forstått, er kommunikasjon det viktigste verktøyet.

I tiden fram mot påske skal vi bruke på å forberede oss på neste Norgesturné, nemlig fasteaksjonen. Vi gleder oss til å møte flere unge mennesker som vil høre mer om rettferdighet og urettferdighet. Kanskje møtes vi der du bor!

5 tett på

■ **Hvilke nettsider sjekker du jevnlig?**
Nyhetssider og Finn.no (titter på gitarer og motorsykler).

■ **Hva leste du sist?**
«Analfabeten som kunne regne» av Jonas Jonasson (stor fortellerkunst, absurd humor, en tankevekker).

■ **En film som har gjort inntrykk?**
«Historien om Pi» (sitter igjen med mange tanker om hva som egentlig er den «sanne» historien).

■ **Hva gjør du for å slappe av?**
Kanskje mer for spenning enn for avspenning, men jeg kjører gjerne slalåm om vinteren og motorsykel om sommeren. Min dårlige miljøsamvittighet heter Yamaha FZR, der R-en visstnok står for Racing ...

■ **Hvilken sak engasjerer deg mest?**
Klimakampen – kutt i nord og støtte til klimatilpasning i sør!

Hvem?

- Øystein Lund (54)
- Førsteamanuensis i pedagogikk, UiT
- Distriktskontakt for Kirkens Nødhjelp i Tromsø
- Født i Levanger i Nord-Trøndelag

Aktuell?

■ 25. januar 2014 fikk Øystein Kirkens Nødhjelps frivillighetspris for sin mangeårige innsats med å arrangere samlinger for frivillige, gjennomføre fasteaksjoner, inspirere og engasjere konfirmanter og speidere, organisere spontane innsamlingsaksjoner til katastroferammede – og mye mer.

OPPRØRT OG HÅPEFULL

– Ungdom lar seg opprøre av urettferdighet. Vi voksne er for lite opprørte på andres vegne. Men opprøret må ha håp i seg for å være mer enn bare en protest, sier Øystein Lund, vinner av Kirkens Nødhjelps frivillighetspris.

TEKST: Stefan Storm FOTO: Privat

– HVILKEN SAK ENGASJERER DEG MEST?

– Klimaspørsmålet. Jeg har selv besøkt Kirkens Nødhjelps prosjekter i Mali og snakket med folk som er direkte berørt av klimaendringer. De viste meg hvordan ørkenen spiser opp områder som skulle gi dem livsgrunnlag. Samtidig har jeg en sterk interesse for naturvitenskap og mekanismene som styrer klimaet på jorda. Vi må alle ta innover oss advarslene fra klimaforskerne, og ikke skyve viktige valg fremover i tid av hensyn til vår egen bekvemmelighet.

– HENGER KLIMAENGASJEMENTET SAMMEN MED DIN TRO?

– Absolutt. Jeg må si som Borg-biskop, Atle Sommerfeldt, tidligere generalsekretær i Kirkens Nødhjelp: Kirken er ikke en naturvernorganisasjon. Mitt engasjement bunner i troen på at alle mennesker er skapt i Guds bilde, med det samme menneskeverdet, den samme retten til å utnytte ressursene på jorda og det samme ansvaret for å forvalte skaperverket. Klimakrisen er skapt av de rike, men den rammer de fattigste hardest. Klimakampen handler om rettferdighet og det handler om nestekjærlighet, ikke først og fremst om togradersmål eller tekniske løsninger. Kirken må få være kirke.

– HVORFOR ENGASJERER DU DEG GJENNOM KIRKENS NØDHJELP?

– For meg handler det om sammenhengen mellom det vi gjør for å redde liv og forandre liv og det vi gjør for å utfordre de med makt og

endre strukturene som holder folk nede i fattigdom. Uten den dimensjonen hadde ikke Kirkens Nødhjelp hatt troverdighet.

– HVORDAN FÅR DU TIL Å SPRE DITT ENGASJEMENT TIL ANDRE?

– Ungdom har en sterkt utviklet rettferdighetssans. I møte med både konfirmanter og speidere har jeg hatt stor nytte av de enkle øvelsene som Kirkens Nødhjelp og Changemaker har utviklet. Jeg har hørt om gutter og jenter som har kommet hjem og vært helt opprørte over de systemene som holder folk nede i fattigdom. Rollespillet der vi river en hundrelapp i biter for å vise hvor det blir av pengene vi betaler for kaffen her i Norge, gir et klart bilde av veldig komplekse sammenhenger. Og konfirmantene som går med bøsse, kommer ofte tilbake og er opprørte over voksne som ikke bryr seg. Jeg tror at den personlige opplevelsen av å bli avvist er med på å gjøre dem opprørt på de fattiges vegne.

– ER DU OPPRØRT?

– Jeg er nok en ganske sindig person. Kanskje vi voksne er for lite opprørte på vegne av andre? Men håp er viktig for meg. Uten tro på at det nytter, blir opprøret bare en protest. Hvis vi bare viser frem lidelsen, skaper vi kun medynk og til slutt kynisme. Men når vi peker på løsninger og mulighetene for å gjøre en forskjell, kan vi skape et livslangt engasjement. En erfaren lærer sa en gang at man aldri skal snakke med barn og ungdom om urettferdighet uten å gi handlingsmuligheter, og vi

må vise sammenhengen mellom det vi gjør og de resultatene det kan gi. Vi trenger alle en idé om hvilke endringer den 200-lappen eller underskriften kan skape.

– HVA ER KIRKEN I KIRKENS NØDHJELP FOR DEG?

– Jeg opplever at Kirkens Nødhjelp har en tydelig bibelsk og kirkelig forankring. Det er viktig! Kirkens Nødhjelp løfter frem menighetene som en viktig del av sin identitet, og så blir det vår oppgave som frivillige og ansatte i menighetene å løfte frem Kirkens Nødhjelp lokalt. Under fasteaksjonen hører vi fra Jesaja om den fasten Gud vil ha. Det diakonale arbeidet som Kirkens Nødhjelp står for bør være en helt naturlig del av menighetslivet og gudstjenesten!

– HAR DU NOEN TIPS TIL ANDRE FRIVILLIGE?

– Her i Tromsø har vi gjennom årene samlet en slags beredskapsgruppe som vi kan mobilisere på kort varsel når Kirkens Nødhjelp trenger støtte til nødhjelpsoperasjoner. Vi har en liste med 16–18 folk vi kan ringe til, og da er det alltid noen som kan stille. Sist i forbindelse med tyfonen på Filippinene, var vi fire-fem som sto med bøsse på et handlesenter en ettermiddag og samlet inn over tjue tusen kroner. Mer skal det ikke til for å lage en aksjon!

Herøy:

Konsert for kvinner i Kongo

■ Da Alette Teige skulle feire 50-års dagen sin i februar, la hun opp til en fødselsdagsfeiring utenom det vanlige. Jubilanten organiserte konsert med organist Iver Kleive og gitarist Knut Reiersrud i Herøy Kyrkje. I stedet for inngangspenger ba Teige om donasjoner til Kirkens Nødhjelps arbeid for kvinner i Kongo.

- Eg var på eit seminar i sommer under Olavsfestdagene i Trondheim. Det var ei samtale mellom Dr. Denis Mukwege og Anne Gros vold. Dei fortalte om korleis kvinner i DR Kongo har det. Dette greip meg så sterkt at eg berre måtte gjere noko, og nå var anledninga her, sier Alette Teige.

Hele 700 mennesker møtte opp for å lytte til konserten, og innsamlingen brakte inn 88 000 kroner til vårt arbeid. Vi gratulerer jublant Alette Teige, og takker for det flotte initiativet!

FOTO: Fred Frantzen/Vestlandsnytt

Heggedal/Asker:

Hundreårsmarkering i Heggedal

■ I alt 400 små og store festdeltakere samlet seg i klubbhuset på Gjellum da Heggedal Idrettslag fylte 100 år den 3. februar. Jubileet ble markert med fakkeltog, fyrverkeri, samt innsamling til Kirkens Nødhjelp, som brakte inn totalt 6434 kroner til vårt arbeid.

Ordfører Lene Conradi, som var med og feire begivenheten, sier at hun på vegne av kommunen er imponert over arrangementet og innsamlingen til inntekt for tyfonrammede på Filippinene. Dette er tredje gang idrettslaget samler inn penger til trengende i verden. Heggedal Idrettslag har en visjon som lyder "Der alle lykkes". Ikke bare i idretten, men også med å gi til andre som trenger hjelp rundt i verden. Det støtter vi. Tusen takk til alle som var med på markering og innsamling, og en stor gratulasjon til et idrettslag som spiller med hjertet utenpå drakta!

FOTO: Heggedal Idrettslag

Fredrikstad:

Fredrikstad for Filippinene

■ Elever i syvende klasse på Rødsmyra skole på Kråkerøy i Fredrikstad solgte i november vafler og sveler til inntekt for Kirkens Nødhjelps arbeid for de tyfonrammede på Filippinene. Salget brakte inn 11 478 kroner, og elevene ble berømmet med diplom fra Mona Bøe, regionskonsulent i Østfold og Akershus, da hun besøkte skolen før jul. Vi takker for strålende innsats, pengene kommer godt med i vårt arbeid!

FOTO: Privat

Kautokeino:

Forberedt til fasteaksjon!

■ Konfirmantene i Kautokeino er klare til innsats for Kirkens Nødhjelps fasteaksjon. De gleder seg til å ta fatt på dør-til-dør-innsamlingen, og satser på å overgå fjorårets resultat.

På bildet ser vi, fra venstre: Aina Lené Gaino Danielsen, Pedro Ailo Hætta, Mikkel Aslak Sokki, Joar Sten Olav Hætta, Elle-Risten Sara, Ole Kristian Aho og Tajei Hætta Schultz. Lykke til med årets aksjon!

FOTO: Harald Vekrum/Kirkens Nødhjelp

Sandnes::

Elevbedrift støtter grønne skoler på Haiti

■ På Akademiet videregående skole i Sandnes skjer det stadig spennende ting! Fem av elevene der har nylig startet en elevbedrift hvor alle inntektene går til våre grønne skoler på Haiti. Bedriften selger en grønnere versjon av det tradisjonelle pappkruset, eller Take Away-koppen. Koppens emballasje er dekorert med en av barnetegningene som to av elevene fikk med seg etter et besøk på Haiti i fjor. - Grunnen til at vi ønsker å gi alt overskuddet, er at vi ønsker å være med å gjøre en forskjell, og gi pengene vi tjener til noen som trenger det. Det er bedre enn at vi bare tar det ut i lønn til oss selv. Vi er en gjeng med sterkt engasjerte ungdommer, som ønsker å selge en følelse av sosialt engasjement, forteller Kaja Andrine Norheim, daglig leder i CareCup UB. Vi takker nok en gang for det gnistrende engasjementet til Akademiet-elevene, og ønsker dem lykke til med elevbedriften! Les mer på www.carecup.no eller følg bedriften på www.facebook.no/carecupub

Kjolefjellfestivalen

RAUMA 8. MARS

Åndalsnes:

Har du en kjole til overs?

■ I så fall kan den komme til nytte når Ladies Circle Rauma arrangerer verdens første kjolefjellfestival! Den arrangeres den 8. mars på Rauma Kulturhus i Åndalsnes. Arrangørene legger opp til en stor aksjonsdag med kjole- og kakekafé samt diverse småkurs før dagen avsluttes med et kulturarrangement om kvelden i Rauma Kulturhus. Et nytt opplag av den populære Kakeboka er også ventet i forbindelse med festivalen. Prosjekt Z og Kirkens Nødhjelp er med å organisere prosjektet. – Vårt mål er å gjøre hverdagen lettere for kvinner i byen Mumbeji i Zambia med de pengene vi greier å få inn. At vi kan gjøre det på den internasjonale kvinnedagen, gjør det også til en lokal markering av kvinnedagen, sier Ragnhild Bakke, leder i Ladies Circle Rauma. Hun oppfordrer også folk til å gi sine brukte kjoler, skjørt eller bluser. Dette er ikke første gang Ladies Circle Rauma tar i et tak for innbyggere i Mumbeji. I 2010 ga Ladies Circle Rauma ut kokeboken Kakeboka. Boka samlet inn 400 000 kroner til vannprosjektet Prosjekt Z, som samlet inn 1 119 352 kroner til Kirkens Nødhjelps vannprosjekt i Mumbeji i Zambia. Pengene førte til at de 6000 innbyggerne i landsbyen fikk rennende vann. Klær til kjolefestivalen kan leveres på Statoil eller på Sødahlhuset i Åndalsnes. Følg festivalen på Facebook: www.facebook.com/kjolefjellfestivalen

Sunnmøre:

Samlinger til inspirasjon

■ Kirkeansatte på Sunnmøre og Ytre Nordmøre samlet seg i februar for å utveksle ideer og inspirasjon sammen med representanter fra Kirkens Nødhjelp. To foredrag og god, felles lunsj stod på programmet. Økonomisjef i Kirkens Nødhjelp, Anders Østebø, tok for seg temaet "Fra bøsse til brønn – kommer pengene fram?", mens regionskonsulent Bente Hjertenæs holdt foredraget "En regnbue over fastetiden". Rundt 20 deltakere møtte opp til hver av samlingene, som var preget av gode samtaler og gjensidig inspirasjon til glede for deltakerne. På bildet ser vi Bente Hjertenæs holde foredrag.

FOTO: Privat

Andakt

Av Dag Arne Roum
Sokneprest i Strømsgodset menighet

Klosteret i Syria – et kjærlighetens fyrtårn

Stien med mange hundre trappetrinn snodde seg oppover og oppover. Det er bratt og slitsomt å ta seg opp til klosteret, som ligger 1400 meter over havet, 80 kilometer nordøst for Damaskus. Sola skinte, noen duer sirklet over klosteret og det var ingen mennesker å se den niende oktober 2008, da jeg for første gang så opp mot de eldgamle murene høyt der oppe.

Det var svært fredelig, en egen ro lå over stedet. Deir Mar Musa al-Habashi (Klosteret St. Moses fra Etiopia) var anlagt i en kløft på ruinene av en gammel romersk festning. Helt fra det femte århundre hadde ørkenfedre- og mødre holdt til i hulene i fjellene rundt om. Etter hvert dannet de et klosterfellesskap i festningen. En vakker kirke kom til, og livet gikk sin gang helt til 1850-tallet. Da stoppet det opp, og langsomt vendte klosteret tilbake til ruinstilstanden. Så kom en ung, italiensk jesuitt, Paolo dall'Oglio, til stedet i 1983. Han fikk en visjon om å bygge det opp igjen og gjøre det til et forsonings- og dialogens sted hvor kristne fra alle kirkesamfunn kunne komme sammen. Men ikke bare kristne. Muslimer i byene rundt ble glade i klosteret «sitt» fordi det var et sted hvor også de var velkomne. Trær ble plantet for at naturen skulle bli tatt vare på, og stedet ble et populært reisemål på fredager hvor kristne og muslimer la helgeutflykten sin. Helt fra Damaskus kunne de komme.

Fader Paolos visjon er at Mar Musa skal være et fyrtårn hvor Jesu kjærlighet lyser for alle, uansett religiøs eller etnisk tilhørighet. Respekt for profeten Muhammed er like selvfølgelig som troen på Jesus, Guds sønn. Dermed ble broer bygget og murer revet ned.

I dag er fader Paolo kidnappet av en av de mange gruppene i borgerkrigen. Siden juli 2013 har ingen hørt fra ham. Om han ennå er i livet, vites ikke. Mannen som har viet livet sitt på kjærlighetens vei, kan kanskje ha måttet gå den – slik som Jesu før ham. En sann etterfølger som ikke gav opp forsoningens gjerninger i en uforsonlig krig.

Klosteret Mar Musa ligger der ennå. Det er blitt plyndret, men ingen er kommet fysisk til skade, og noen munkene og nonner holder stand. I et nabokloster noen mil unna nede på slettene bor nå tusenvis av flyktninger, kristne og muslimer. Der støtter de hverandre på tross av alle forskjelligheter. De er et vitnesbyrd om at det er andre krefter som er i sving enn hatets. Kjærlighetens krefter er fremdeles til stede og lyset fra Mar Musa er ikke slukket, som lyset fra kjærlighetens Gud heller ikke er det.

Innsats mot piratvirksomhet krever løsninger på land.
Derfor støtter vi Kirkens Nødhjelps arbeid.

NORWEGIAN HULL CLUB

EXPECT MORE

NORWEGIAN HULL CLUB
ER EN GLOBALT LEDENDE AKTØR INNEN
MARITIM FORSIKRING

www.norclub.no

Innsats mot piratvirksomhet krever løsninger på land.
Derfor støtter vi Kirkens Nødhjelps arbeid.

Innsats mot piratvirksomhet krever løsninger på land.
Derfor støtter vi Kirkens Nødhjelps arbeid.

Den Norske Krigsforsikring for Skib
- Gjensidig Forening -
(The Norwegian Shipowners' Mutual War Risks Insurance Association)

NORGES REDERIFORBUND

Kontor: Rådhusgaten 25
Postadresse: Postboks 1452 Vika, 0116 Oslo
Tlf.: 22 40 15 00. Fax: 22 40 15 15
Internett: www.rederi.no
E-post: post@rederi.no

HÖEGH AUTOLINERS

RS Platou

SeaBird Exploration

As the anti-piracy movement charges ahead, BW joins forces with the maritime industry to ensure safe voyages.

BW is one of the world's leading maritime groups involved in offshore oil & gas production and transportation. Through its predecessor companies, Bergesen and World-Wide Shipping, the BW Group has been delivering energy and other vital commodities for more than 70 years.

Innsats mot piratvirksomhet krever løsninger på land.
Derfor støtter vi Kirkens Nødhjelps arbeid.

FARSTAD SHIPPING ASA
www.farstad.no

ANONYM

Nordisk Skibsrederforening
(NORDISK DEFENCE CLUB)

Offshore Drilling – Cruise – Renewable Energy

Visit us at: www.fredolsen.no, www.bonheur.net, www.ganger-rolf.com or call: (+47) 22 34 10 00

 Fred. Olsen & Co.

Vi takker våre annonsører

Mustad Eiendom

AKVA GROUP™

RUBICON

STAVANGER OFFSHORE TEKNISKE AS

ABG SUNDAL COLLIER

Høgskolen i Molde

O. H. MELING & CO. AS

SHIP OWNERS

 OPERATORS
 FORWARDING AGENTS
 BROKERS

 TELEPHONE 51 52 90 35
 TELEFAX 51 52 26 61
 TELEX (OHMSG N) 33 038
 ORG. NO 864351352 VAT

 4001 STAVANGER (NORWAY)
 PARADISVEIEN 2B
 P.O. BOX 217

STRIX
 HISTORIER VERDT Å DELE

pwc
vårt land
Norway Designs
FilmInfo as

 Filmens Hus - Dronningensgt. 16, 0152 Oslo
 Telefon: 22 82 24 90 - Telefaks: 22 82 24 99
 Bankgiro: 5005.05.91163
 Foretaksregisteret NO: 877046532 MVA
 post@filmlex.no

**PROSJEKTUTVIKLING
 MIDT-NORGE AS**

 RÅDGIVENDE INGENIØRER MRIF
 VESTRE ROSTEN 85, 7075 TILLER
 Avd. Stjørdal:
 Stokmoveien 2, 7500 Stjørdal

 TLF : 72 89 44 20
 FAX : 72 89 44 44
 Tlf : 74 82 68 00
 Fax : 74 80 12 49

www.prosjektutvikling.no
VEDAL
 PROSJEKT

mediapost

Felleskjøpet

Vi takker våre annonsører

...du får mye mer hos

Johansen & Co. Skansefabrikk as
BORG 020 - 140 040 - NORWAY

DSV

www.ecosor.no
ECOSØR

ULVESTAD KONFEKSJON A.S
PRODUKSJON OG SALG AV PROFILERINGSKJELER

SOLLI:HOFF
OPPMÅLING AS

JESUS KAN!

INTERBOK FREDRIKSTAD
SVERRE JOHNSEN
TLF. 69 31 35 73

BOXON

elfag Gardermoen
Elektro AS

Mazda

HAMMERSTAD
MASKIN AS

Bakeverket

ARNE THORSEN
TRANSPORT A/S

FMC BioPolymer

denofa

Fjerdingstad
Trevarefabrikk as

Power and productivity
for a better world™

ABB

Budstikka
det bankende hjerte for Asker og Bærum

@ HALDEN
DATASERVICE

PLESNER-GRUPPEN AS

netel

TOYOTA
KVALITET HELE VEIEN

itella

eie

KORSBAKKEN
TRADING AS
www.korsbakken.no

Hasås

TRELAST - BYGGEVAREUTSALG
HØVLERI - OVERFLATEBEHANDLING
3243 Kodal - www.hasus.no

Hamek as

Olimb

Vi takker våre annonsører

Sagaboll folkehøgskole

HILLEVÅG OPTIKK

NORDAKER
BUNADER AS

MEGLERHUSET
SÆDBERG AS

RESSURSPARTNER AS

SØRLANDETS
SYLINDERSERVICE AS

HJELMELAND
SPAREBANK

Erko Seafood

DRIVFLAADT AS

NorEngros
Kjosavik AS

BOCON AS
Hageslutt-Vinterhager - Keystone Badesystem
Tlf.: 51 95 88 20 - www.bocon.no

COAST CENTER BASE AS

Mesterbakeren™

Knut Haugsjå AS
Haugsjå, 3855 TREUNGEN
Sprengning, graving og transport
Besøk vår hjemmeside: haugsjaa.no

PAP TOTAL-LEVERANDØR
LYD - LYS
SCENE-BACKLINE

VICO
MARITIMT ELEKTRONIKKSENTER

BYGGMESTER SLYK & ESPEVIK A/S

norganic
- mat du kan stole på

Norganic er en totalleverandør av **økologiske** varer til:

Butikk	Bakeri
Industri	
Storhusholdning	

www.norganic.no | post@norganic.no

GILJE VINDU

KRUSE SMITH

NATIONAL OILWELL VARCO

TOTAL

GHV
MONTASJE
www.ghv.no

Vi takker våre annonsører

REKLAMESERVICE AS

AGENDA AS

FISKERNES
AGNFORSYNING SA

pka Brattørgata 5 - 7010 Trondheim
Tlf: 73 52 91 30 • Fax: 73 52 96 38
www.pka.no • pka@pka.no
Per Knudsen Arkitektkontor AS

FOLKEHØGSKOLEN 69
GRANDER NORD

STIFTELSEN KOMMUNALE
BOLIGER

BRØNNØY KALK

SONANS AS

ROSENBERG
B A L L K L U B

Frank Mohn Piping AS

FARMER'S COFFEE

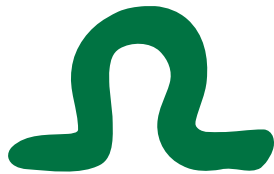
www.farmers.no

TOYOTA

TOYOTA MATERIAL HANDLING NORWAY

www.slippen.no

WIKHOLM

ANKO
www.anko.no
RÅDGIVENDE INGENIØRER

BØSSEBÆRERNE KOMMER!

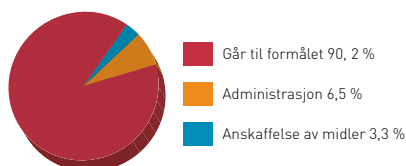
Støtt Kirkens Nødhjelps fasteaksjon

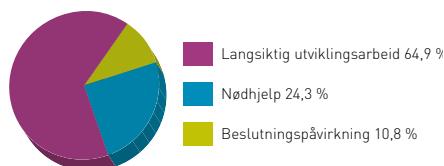
FOTO: Erlend Angelo/Kirkens Nødhjelp

Send **GAVE** på sms til **2468** og gi 200 kr, ring **820 44 088** og gi 200 kr, eller benytt kontonummer **1594 22 87493**
www.fasteaksjonen.no #fasteaksjonen @kirkensnodhjelp

Slik bruker vi pengene:

Slik jobber vi:

Telefonnummer: 22 09 27 00, e-post: nca-oslo@nca.no, internett: www.kirkensnodhjelp.no

KIRKENS NØDHJELP
actalliance